

DEBRECZEN

XVIII. évf. 259. sz.

Keletmagyarországi Napló

Ára: 12 fillér

A határtól 1200 kilométerre harcoló csapataink a haza biztonságáért küzdenek,

— hangoztatta Bartha honvédelmi miniszter

A tavasszal két erős orosz hadsereg vonult fel határainkon

Heves harcok a leningrádi arcvonalon, dühöngő hóviharban

A Krim félszigeten Kercset ostromolják a németek

A washingtoni képviselőház 212 szavazattal 194 ellenében elfogadta a semlegességi törvény megváltoztatását

Bartha Károly honvédelmi miniszter a képviselőház tegnapi ülésén a honvédelmi tárca költségvetési tárgyalása során nagy beszédet mondott. Természetesen kitért a miniszter a most folyó háborúra és rámutatott arra, hogy honvédségünk milyen nagy veszedelemet hártott el az ország fölül. A nyáron a magyar határon két erős orosz hadsereg vonult fel és már a határtól 1200 kilométernyire harcolnak csapataink, miután ennek a két orosz hadseregnek üldözésében, megsemmisítésében résztvettek. Ez a tény bizonyítja, hogy harcoló csapataink mindvégig a magyar haza biztonságáért küzdöttek.

Szólott a honvédelmi miniszter a magyar hadsereg fejlesztéséről, a magyar társadalom kötelességeiről. Ezek a szavak minden jó magyar embernél visszhangra találnak. Erős hadsereg és mögötte a hazafias és nemzeti érzésben megrendíthetetlen társadalom biztosíthatja a nemzet jelenét és jövőjét.

A honvédelmi miniszter nagy-szabású beszédét egyébként bő ki-
vonatban közöljük.

A WASHINGTONI SZAVAZÁS

Ejtel érkezett washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok képviselőháza 212 szavazattal 194 ellenében elfogadta a semlegességi törvény megváltoztatásáról szóló javaslatot. Mint egy Stefani-jelentés mondja: a javaslat parlamenti vitája ugyancsak viharos volt és Roosevelt terve nem várt ellentállásra talált. Roosevelt ráfanyarodott minden klasszikus parlamenti fogásra, nehogy kisebbségben maradjon. Így többek között az az elnök pártbizottból álló öttagú parlamenti bizottság, amelynek ezen a héten kellett volna Londonba elindulnia, elhalasztotta az utazást, hogy ott lehessen a szavazáson. Roosevelt ezenkívül sürgősen Washingtonba rendelt néhány távollevő képviselőt, akiknek a szavazatára számított.

A szavazás eredménye azt mutatja, hogy Roosevelt javaslatának igen erős ellenzéke volt és van. A 18 szavazat különbség nagyon elenyésző és mutatja, hogy az amerikai közvélemény erősen megoszlik az európai háborúra való beavatkozás kérdésében.

Magyar jelentés

Budapest, nov. 13. (MTI) Az ukrajnai arcvonalon a szövetséges erők a Donec—Don vidék területén több szívesen védett szakaszból kivetették az ellenséget és közeled-

nek Vorosilovgrad felé.

A honvéd csapatok hadműveleti területén nem történt említésre méltó esemény.

Walsh demokratapárti szenátor a szenátus tengerészeti bizottságának elnöke rádióbeszédében felszólította Rooseveltet, vonja vissza azt a rendeletét, amellyel parancsot adott az Egyesült Államok haditengerészetének a tengelyhatalmak hajóira való tüzelésére.

A FINN VÁLASZ HATÁSA

Az Egyesült Államok jegyzékére adott finn választ a finn sajtó és a közvélemény egyhangúlag helyesli. A válaszcikk Amerikára gyakorolandó hatásáról azonban nem táplálnak túlzott reményeket.

A »Helsinki Sanemat« szerint az Egyesült Államok Finnországgal szemben követett politikája tisztára katonai szempontok szerint igazodik. A finn válasz tehát nem hagyhat kétséget, hogy a keleti területeket mi is katonai szempontokból tartjuk továbbra is megszállva.

HULL NYILATKOZATA

Mint az Associated Press jelenti, Hull külügyminiszter Finnországnak az Egyesült Államok emlékirataira adott választ a sajtóértekezleten úgy magyarázta, hogy — bár még nem látta a finn válasz szövegét — lapok jelentéseiből mégis tiszta képet alkothat magának s azt hiszi, hogy Finnország kitért az amerikai javaslatok tulajdonképpeni lényege elől.

A vitás kérdés az, vajjon a finnek a védelmük szempontjából szükséges követelményeken túlmenően is nyújtanak-e értékes segítséget a németeknek abban a törekvésükben, hogy zárlat alá vegyék a Murmanszkon és Archangelszken keresztül vezető útvonalakat, amelyeken a Szovjetnek angol és amerikai hadianyagot szállítanak. — mondotta az amerikai külügyminiszter.

Újabb washingtoni jelentések szerint a finn válasz hideg zuhanyként hatott az Egyesült Államokban. A Hearst-csoport lapjai sajnálkozással írják a kísérletről,

amellyel az Egyesült Államok rá akarták venni Finnországot, hogy békét kössön a Szovjettel. Kiemelek, hogy igaza volt Hoover elnöknek, amikor kijelentette, hogy Cordell Hull Finnországhoz intézett ilyenértelmű felhívása nemzetközi szempontból jogosulatlan lépés volt.

A finn lapok közlik a New York Times számarai jelentését, amely szerint Litvinov és Lozovszky, mint a Szovjetunió képviselői, tagadták, hogy szovjet részről bármiféle kezdeményezés történt volna Finnországgal szemben a béketárgyalások megindítására. A szovjet kormány mostani állásfoglalása, — folytatták a finn lap — arra az óhajra vezethető vissza, hogy leplezze gyengeségét, mint-hogy nyilvánvalóvá vált, hogy a kezdeményezést Finnország nem vette figyelembe.

Witting finn külügyminiszter, az Egyesült Államok nemrég tett lépésére a helsinki amerikai követnek átnyújtott finn válaszhöz térképet is csatolt a finn keleti határon túli területekről. Átnyújtott továbbá egy ismertetőt azokról az előkészületekről, amelyeket a Szovjetunió ezeken a területeken a Nyugat elleni támadás céljából fogantatott.

A TÁVOLKELETI FESZÜLTÉG

Akiyama, a japán hadsereg szóvivője Churchill beszédével kapcsolatban kijelentette: nem bizonyos ugyan, hogy az angol miniszterelnök a háborút akarta provokálni, fejtegetései mégis igen sajnálatosak. Ma okkal lehet feltételezni, hogy mind Japán, mind pedig az Egyesült Államok a távolkeleti béke fenntartását akarják, mert különben a japán kormány Koruszut nem küldte volna Washingtonba. A Kinában működő japán hadsereg és a hazai japán nép is ugyanazt a nézetet vallja, amelyet a pápa a chilei eucharisztikus kongresszushoz intézett üzenetében nyilvánított: ez pedig az,

hogy a Csendes óceáni békét fenn kell tartani.

Hangsúlyozta a szóvivő, hogy nem jöhet azonban létre olyan megegyezés, amely a japán-kínai viszályt nem veszi tekintetbe és amely mellett a csungkingi kormány számára való segítséget folytatni lehetne.

A japán sajtó is igen éles hangon válaszol azokra a beszédekre, amelyeket Rooseveltet és Knox tartott az amerikai fegyverszüneti emléknapon. A szerda esti tokiói lapok úgy vélik, a két beszédnek az volt a célja, hogy még jobban fokozzák a Japán és az Egyesült Államok közti feszültséget.

Kuruszu japán nagykövetet november 14-én várják San Franciscókoba.

A New York Times singapuri jelentése szerint a Malaj félsziget északi részén szerdán megkezdődtek a benszüllött és brit csapatok nagyarányú hadgyakorlatai. Hasonló hadgyakorlatot tartanak a következő héten Birmában is.

KANADA NEM KÜLD CSAPATOKAT TENGEREN-TULRA

Mackenzie King kanadai miniszterelnök az ottawai alsóház szerdai ülésén keményhangú felszólalásban jelentette be, hogy nem küldenek kanadai csapatokat tengerentúlra. King kifejtette, kötelességének tartja, hogy a kanadai csapatokat csak a kanadai szülőföld védelmére használják fel s épp ezért nem hajlandó vállalni a felelősséget a tengerentúli katonáskodást célzó hadköteleztség végrehajtásáért. A miniszterelnök végül azt hangoztatta, hogy a kanadai nép is bebizonyította a legutóbbi választások során: ellenzi a tengerentúli katonai szolgálót.

AZ AMERIKAI TOBORZÁS

Az egyik amerikai sajtóiroda washingtoni jelentése szerint a hadügyminisztérium toborzó hadjáratban felhívta a bevonult milicistákat és védkötelezetteket, hogy rendszeres hadseregben háromévi szolgálatra kötelezzék magukat. A hadügyminisztérium tisztviselői kijelentették, hogy egyelőre nem

TÖKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

FERENC JÓZSEF KESERŐVIZ

szándékoznak csapatokat küldeni Amerikán kívül eső pontokra, de az eshetőségre készen akarnak állani.

VÁLTOZÁSOK A TÖRÖK KORMÁNYBAN

Az ankarai rádió szerint a török hadügyminiszter és a szállításiügyi miniszter lemondott. Az új minisztereket kinevezték. A rádióbemondó szerint a két miniszter lemondása a Földközi tengeren történt török hajóelsüllyesztés ügyében megindított vizsgálat nyomán következett be. A két lemondott miniszter kijelentette, hogy lemondásukkal a vizsgálat lefolyását kívánják megkönnyíteni.

TÖRÖKORSZÁG SEMLEGES MARAD

A Cumhuriyet, a legnagyobb török lap szerdai vezércikkében »Mi a török teendő?« cím alatt foglalkozik a svájci sajtónak a török külpolitikához fűzött megjegyzéseivel. Yunus Nadi, a lap főszerkesztője, a következőket állapítja meg:

— Törökország nem hadviselő és semleges marad. Mindig ezzel a mondattal jellemeztük a török külpolitikát s ez jellemzi a jövőben is.

CHURCHILL HESST EMLEGETTE

Most fordult elő másodikban, hogy Churchill miniszterelnök hivatalos beszédében nem tett említést a Szovjetunióról. Ebben az alsóházi beszédében nyilatkozott Churchill először Rudolf Hess állítólagos kijelentéseiről. Az angol miniszterelnök azt mondta, hogy Rudolf Hess nyilatkozataiból kitűnik, hogy Németország támadást tervez a brit sziget ellen. Ezért felszólította az angol népet, hogy a következő tavaszra készüljön el a német invázió megkísérlésére.

Churchill szerdai beszédével egyidejűleg hozták nyilvánosságra az angol király keddi trónbeszédét. A trónbeszéd általános áttekintést tartalmaz a katonai helyzetről. Az angol király beszédében »csodálatát« fejezte ki a szovjet csapatok ellenállásával kapcsolatban a keleti hadszíntéren.

CRIPPS ÚJ MEGBIZATÁST KAP

A »Die Tat« jelentése szerint Londonban olyan hírek vannak forgalomban, hogy Sir Stafford Cripps moszkvai angol nagykövete Churchill belátható időn belül fontos állást ruház a kabinetben. Beszélnek arról is, hogy Cripps lesz Halifax utóda az amerikai nagykövetség vezetésében.

OLASZ LAPOK AZ USA TÖREKVÉSEIRŐL

Az olasz »Stampa« foglalkozik Churchillnek azzal a kijelentésével, hogy Amerikának haladéktalanul bele kell avatkoznia a háborúba s ezzel lehetővé tenni, hogy az atlanti angol hajóhadat a Földközi tengeren vessék be. A »Stampa« megállapítja, hogy éppen Churchillnek ez a kijelentése bizonyítja Olaszország jelentőségét különösen a Földközi tenger vidékén. Így tehát — folytatja a lap — az angolok maguk cáfolják meg az Olaszországon aratott angol győzelemről terjesztett híreszteléseket, amelyekről annyit beszél az angol propaganda.

A lap egyébként hangsúlyozza a Kerestől délre eső partvidék elfoglalásának fontosságát és kiemeli,

hogy ezzel az Azovi tenger német ellenőrzés alá került és a harc kérelmetlenül közeledik a Kaukázus felé, anélkül, hogy a tél szigorúsága megállíthatná.

A »Gazzetta del Popolo« a legutóbbi amerikai nyilatkozatokkal foglalkozik, különösen Knox kijelentéseivel, amelyekből kitűnik, hogy az Egyesült Államok világhatalomra törekszik. A lap hangsúlyozza az amerikai veszély súlyosságát Európára nézve, de kijelenti, hogy az Óvilág egyesült erővel bizonyára végtelen tud velni az amerikai hatalmi nagyratörésnek.

A HADIHELYZET A KELETI FRONTON

Istanbuli jelentés szerint, bár vezető szovjet körökben bizakodóan nyilatkoznak a helyzetről, semleges megfigyelők nézete szerint a szovjet csapatok helyzete kezd veszedelmesen súlyosbodni. November 5-én szovjet forrásból bejelentették, a német támadás megindulását a leningrádi arcvonalon. Csütörtökön a szovjet jelentés megerősíti, hogy ezen a harctéren heves harcok folynak, jóllehet itt hatalmas hóviharak dühöngenek. Moszkva előtt a szovjet csapatok még mindig várják az általános német támadás megindulását, az időjárás azonban még rosszabbra fordult. Szünetlenül havaseső esik és az alacsonyan szálló felhők nagymértékben akadályozzák a légvédekenységet. Délen a németek továbbra is előrenyomulnak. Itt is esik az eső, de a talaj szilárdabb, mint Moszkva előtt és lehetővé teszi a nehéz harcokosikkal való támadást. A Do-

Német hadijelentés

A német véderőfőparancsnoksága közli:

A Krim félszigeten a német csapatok Kerics védelmi berendezéseit támadják. A várostól közvetlen délre már több parti erődítményt elfoglaltak.

Erős harci repülőgépkötelekek támadták a szabasztopoli kikötőben horgonyzó s a keresi csatornán, a Fekete tenger északi partvidéke mentén haladó szovjet hajókat. Súlyos találatok értek három cirkáló, egy romboló és öt nagy kereskedelmi hajót. A német repülők letalálatai a kikötők területén is nagy károkat okoztak.

A keleti arcvonalon többi szakaszán helyi hadműveletekben újabb eredményeket értünk el.

A hadsereg nehéz ütegei leningrádi hadifortosságú célokra, va-

lamint Kronstadt kikötő- és hajógyár berendezéseire tüzeltek. Leningrád és Moszkva ellen hatóságos légitámadások irányultak.

FRANCIA TILTAKOZÁS AZ ANGOLOK ELJÁRÁSÁVAL SZEMBEN

Az Anglia részéről Franciaországgal szemben elkövetett ellenséges cselekmények egyre sürűbben fordulnak elő és nagy felháborodást keltenek a francia közvéleményben, jelenti a MTL. A Párisba érkezett legújabb hírek arról számolnak be, hogy az angol légihaderő Franciaország északi részén tovább folytatja a polgári lakosság géppuskázását és valószínű vadászatiakat rendez a La Manche csatorna partvidékén békes francia halászbárkák ellen. Ezeknek a gyáva támadásoknak már 12 halottja és nagyon sok súlyos sebesültje van. A francia partok tengerzárát is még szorosabban vonták és a londoni sajtó tovább folytatja hadjáratát Franciaország ellen. Mindezek az események megerősítik Vichyben azt a meggyőződést, hogy Franciaország rendszeres kihívásokkal áll szemben. Franciaország tekintettel a mostani helyzetre, nyilván a viszály elkerülésére törekszik, de a kormány erkölcsi és diplomáciai tekintetben már felkészült a válaszra. Megbélyegezi az angol eljárását és erőlyes tiltakozásokat intéz Londonhoz.

Amidőn Pétain tábornagy átvette a francia kormány vezetését, megbízta Huntziger tábornokot, vegye át a fegyverszünet feltételeit, amelyeket Németországgal 1940 június hó 22-én, Olaszországgal pedig június 24-én írtak alá. Ezt követően Pétain tábornagy Huntzigert a wiesbadeni francia fegyverszüneti bizottság élére állította, szeptemberben azonban visszahívta Vichybe és nemzetvédelmi, később hadügyminiszeri államtitkársággal bízta meg. (MTL.)

Le Vigan, nov. 13. Abból a körülményből, hogy Huntziger tábornok irattáskáját az egyik fán fenn-

akadva találták, arra következtettek, hogy a miniszter a zuhanás pillanatában kidobta a táskát a repülőgépből, hogy így megmentsse az abban levő iratokat. A körülmények megerősíteni látszanak azt a véleményt, hogy a repülőgépet forgószél kapta el, amikor éppen a két hegy között volt. A repülőgép mélyen befürödött a földbe, csak szárnyszerkezete maradt a föld felett. (MTL.)

Vichy, november 13. (OFL.) Huntziger tábornok repülőszerecsényellenességének oka a legújabb vizsgálat szerint az volt, hogy a gép szárnyaira és törzsére jég rakódott le. Az így elnehezített repülőgép egyre jobban vesztett magasságából és a gép már egészen alacsonyan repült, amikor Ceve-nek lábánál hegynek ütközött. (MTL.)

Berlin, nov. 13. Illetékes német forrásból közlik:

A Führer beavatott körök értesülése szerint Pétain tábornagy francia államfőnek távirati úton részvétét fejezte ki Huntziger tábornok halála alkalmából.

Az olasz király és császár köszönete Kormányzó Urunk üdvözlőtáviratáért

A Kormányzó Ur őföméltósága III. Viktor Emánuel olasz király és császár öfelségét születésnapja alkalmából a következő táviratban üdvözölte:

„Király és császári Felséged örvendetes születésnapja alkalmából kérem fogadja leghőbb jókívánságaim kifejezését, amelyhez az egész magyar nemzet is csatlakozik, az Isten áldását kérve Felséged személyére, a dicsőséges uralkodóházra és az egész baráti olasz nemzetre.“

Az üdvözlésre az olasz király és császár a következő táviratban mondott köszönetet:

„Kérem Föföméltóságodat, fogadja szívből jövő köszönetemet, a kedves jókívánságokért, melyeket úgy saját személyre, mint a magyar nemzet nevében szíves volt hozzám intézni.“

Késik Litvinov repülőgépe

London, november 13. (Reuter.) Az a repülőgép, amellyel Litvinov új washingtoni szovjet nagykövet Monckton, a brit tájékoztató szolgálat vezetője és Steinhardt, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete utazik az Egyesült Államokba — mint jelentették — még nem érkezett meg Teheránba, ahova a kubbisev—kairói útja során meg kellett volna érkeznie. A tájékoztató miniszterium tisztviselői szerint valamennyi hírforrásból eredő értesülés szerint a mostani időjárás rendkívül kedvezőtlen a repülőgépre és valószínűleg ez okozta a repülőgép késését. (MTL.)

Vígyszínház mozgó

Ma utoljára a nagy sikert aratott magyar film:

A szűz és a gödölye

Zilay Lajos színműve. Fősz.: Bajor Gizi, Karády Katalin, Csontos, Páger.

Apollo filmszínház

Ma bemutató műsor: Grandiózus német filmalkotás egy bankár-család machinációjáról.

A Rotschild család

A leghíresebb életrajz-film.

Főszerepekben: Herbert Hübner, Gisella Uhlen, Karl Kuhlmann, Hilde Weissner, W. Franck és Hans Adalbert Schlettow.

MAGYAR VILÁGHÍRADÓ.

Bartha honvédelmi miniszter honvédségünk nagyszerű hadi- teljesítményeiről, a további fejlesztésről, a hadbavonultak hozzátartozói iránti kötelességről, a nemzet lelki készségéről

»A nemzet és hadseregének egybeforrottsága biztosítja, hogy meg fogjuk állni helyünket, bármilyen megpróbáltatások elé kerülünk is« — A honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalása

A honvédelmi tárca költségvetését tárgyalta tegnap a képviselőház s minden oldalán megnyilvánult a hős honvédek iránti megbecsülés.

Faragó Ede előadó beszéde elején kegyelettel emlékezett meg a hősi halált halt katonákról. A honvédelmi tárca natszázhatszázmillió költséggel a nemzet elszántágának és életakarásának bizonyította.

Honvédségünk ragyogó teljesítményei a keleti fronton

Csicseri Rónay István a Ház tapsai közben megemlékezett a honvédségről, amely most is vérzik magyar hazánkért, a keresztény civilizációért és az új Európáért. Általános figyelem közben ismertette a honvédsapatoknak a Szovjet ellen folytatott hadműveletét.

Csapatunk Kaminiec-Podolszk elfoglalásáig önálló hadműveleteket folytatott, utána Runstaedt vezértábornagy parancsnoksága alá kerültek. Az umani nagy bekerítő csatában gyorshadtestünk kelet felé tört előre és július 29-én elérte a Bug vonalát.

Augusztus 10-én gyorshadtestünk Kleist vezérezredes páncélos csoportjának kötelékében 35 kilométer széles fronton északról délre támadva Nikolajevig tört előre és sikerült a németekkel váltva Nikolajevet elfoglalni. Augusztus 16-án a kerékpáros zászlóalj foglalta el a várost. Csapatunk 39 fokok hőségben két és fél nap alatt 270 kilométernyi utat tettek meg.

Augusztus 29-én gyorshadtestünk kelet felé tört előre és a Dnyeper-szakaszán a német motorizált hadosztályokat felváltotta. Szeptember 1. és október hó hatodiká között biztosította a folyamat.

Öt szovjet hadosztályal szemben védtek a folyamat csapataink támadó harcokban az átkelést sűrűn megkísérelő szovjet erőkkel szemben.

A kétszáz kilométer kiterjedésű folyamszakaszon helyenként sikerült is az orosz erőknek éjszaka folyamán átkelniük, de megsemmisítettük őket. Október hó 12-én a dnyepetrovicski hídon átkelt német csapatok után zárkóztak fel csapataink. Jelenleg a Donec medencében harcolnak, a német és olasz csapatokkal váltva.

Hangoztatta ezután, hogy a magyar-ság élet-halál harcát vívja.

Jodél Gábor örömeinek adott kifejezést, hogy Erdély képviselői immár a magyar katonai költségvetés tárgyalásán vehetnek részt.

Bajcsy-Zsilinszky Endre szerint a honvédelem céljaira bármilyen összeg is kevés. Minél több katona kell.

Turcsányi Imre hazai repülőipart sürget.

Horváth Géza: Köszönettel nyugtázta a rendfokozati megjelölések kiküszöbölésére vonatkozó rendeletet. Büszkén és hálásan mondott köszönetet harcoló fiainknak.

Malasits Géza hangoztatta, hogy független és szabad országnak első feltétele az erős, ütőképes magyar honvédség. Ebben a kérdésben pártkülönbség nélkül egyetért mindenki.

Szabó Gyula, Bakó László, vitéz Szalay László, Vajna Gábor, Padányi Gulyás Jenő, Palló Imre, Bartha Ignác, Rajcsányi László, Károlyi Viktor gróf szólaltak még fel. A vitát az elnök bezárta.

A honvédelmi miniszter beszéde

Ezután a honvédelmi miniszter mondotta el költségvetési beszédét és válaszolt a vitában elhangzott felszólalásokra.

— Nemzetünk háborúban áll — kezdte beszédét Bartha Károly honvédelmi miniszter —, természetes volna, hogy a háború kihatalásai elsősorban a honvédelmi költségvetésben jelentkezzenek, mégis az általam benyújtott költségvetés nem háborús költségvetés, hanem kizárólag a jelenleg fennálló békeállományú hadsereg szükségleteit fedezik. Nem tartalmazza sem a csapataink mozgósítása és háborús alkalmazása következtében előálló többleteket, sem a hadsereg fejlesztésével és korszerűsítésével járó kiadásokat. Hogy ennek ellenére mégis majdnem kétszázmillióval emelkedik,

annak okai a következők: Erdély egy részének tavaly történt visszacsatolásával az állandó hadsereg létszáma lényegesen emelkedett. A légi haderő fejlesztésére 51 millióval több költséget állítottunk be. Felvettük a költségvetésbe a motorizálással és mechanizálással kapcsolatosan fokozódó kiképzési költség-többleteket is és végül tekintetbe vettük az időközben beállt drágulásokat. A mozgósítási költségek annyira fluktuáló természetűek, hogy azokat a költségvetésbe foglalni nem volna helyes.

Erős hadsereg kell!

— A világháború befejezése óta a magyar közvéleményben állandóan erősödött az a tudat, hogy a trianoni béke egyik legnagyobb béklyója egy erős hadseregnek kényszerű hiánya volt. Amint a lehetőség megnyílt, nyomban megkezdődött hadseregünknek a lehető legerősebb ütemben való kiépítését és fejlesztését. A hadsereg szemben támasztott követelmények egyre rohamosabban növekedtek. Az idén a déli országrész visszaszerzésére katonai erőket kellett mozgósítanunk, ma pedig a nagy német és olasz nép oldalán olyan háborúban veszünk részt, amelyet a világ legnagyobb hadjáratainak kell minősíteni. Hogy a jövőben ez újabb világháború keretében még milyen feladatok fognak a magyar hadseregnek hátrálni, erre vonatkozóan ma nehéz volna jóslásokba bocsátkozni. Ebből következik, hogy egy pillanatra sem szabad a hadsereg fejlesztésének és korszerűsítésének útján megállni.

A határtól 1200 kilométerre harcolnak honvédeink

— A háború kezdetén még megbízható becslés szerint a szovjeteknek majdnem 40.000 páncélos járműve volt, ami kb. 50—60 páncélos hadosztályt jelent. Ezt a haderőt az 1941—43. években a szovjet meg akarta kényszeríteni, amit óriási hadiipari lehetősége is tett volna. A Magyarország leltírására szánt és a magyar határon felvonult 6. és 12. orosz hadsereg összlétszáma lényegesen magasabb volt és bőségesebb, korszerűbb fegyverzetű volt, amely honvédségünk erejét sokszorosan meghaladta. Az a körülmény, hogy honvédségünk részben az említett két orosz hadsereg üldözésében és az umani csatában történt megsemmisítésében részt vehetett, világossá teszi, hogy a határtól ma már 1200 km-re harcoló csapataink mindvégig a magyar haza biztonságáért küzdöttek. (Élénk helyeslés a Ház minden oldalán.)

A honvédelmi miniszter ezután ismertette, hogy mi történt a magyar hadsereg fejlesztése tekintetében. A lehető legalaposabb kiképzéssel kell ifjúságunkat a honvédségbe, tehát a nemzet szolgálatába való beállítás előtt lelkileg és testileg alaposan előkészíteni. A leventeszervezet útján a katonai előképzés feladatát sikerült megoldani.

A hadseregfejlesztés, kiképzés és ellátás

— A fejlesztés további legfontosabb tényezője a korszerű fegyverek és felszerelés biztosítása. Hadseregfejlesztésünk anyagi megalapozását a magyar nemzet példás áldozatkészsége teljes mértékben biztosította. A repülőgépek, páncélos járművek és modern tüzérség típusainak átengedése tekintetében a szövetséges német hadsereg részéről olyan támogatásban részesültünk, ami nélkül a feladatot nem tudtuk volna megoldani. Ebben a tekintetben az olasz hadsereg is nagyban segítségünkre volt.

— A hadseregfejlesztésnek nyersanyag-szükséglete nagyjában biztosítottnak tekinthető. A velünk együttműködő német repülőszakértők a

mult héten kijelentették nekem, hogy az a teljesítmény, amelyet a magyar ipar a repülőgépgyártás tekintetében egy fél év alatt elért, csaknem a lehetőséggel határos. Hadiiparunk minőségi teljesítményei a legmagasabb igényeket is annyira kielégítik, hogy nemcsak nagy szövetségesünk, hanem más államok elismerését és érdeklődését is felkeltették, ami csak biztató jel a jövőre nézve.

— Honvédségünk korszerű kiképzésére a legnagyobb gondot fordítjuk. A honvédség élelmezése és ruhával való ellátása kifogástalan. Különös gondoskodás tárgyát képezték természetesen a hadban álló csapatok, amelyek — bár az utánszállítás nehézségei csaknem elképzelhetetlenek — mindig el voltak látva mindennel. A sebesültek és betegek itthoni ellátása kifogástalan.

A hadigondozottakéért

— A hősi halottak hátramaradottairól és a háború rokkantjairól való gondoskodást egyik legelsőbb és legfontosabb kötelességemnek tekintem. A közelmúltban a hadigondozottak, árvák és rokkantok illetményeit a megnevezett megélhetési viszonyoknak megfelelően felemelték. Ezt a kérdést azonban még ezen túlmenően is felkutatni kívánom. Nem fogok nyugodni addig, amíg derék sebesülteinkkel és hősi halottainkkal szemben ennek a becsületbeli kötelességemnek elegendő nem tettem.

Szociális gondoskodás a bevonultak hozzátartozóiról

— A mozgósítottak, hadbavonultak hozzátartozóinak kérdése — sajnos — még nem állíthatom, hogy szintén teljesen megnyugtatóan volna szabályozva. A pénzügyminiszter kéresemre október 1-től visszamenőleg felemelte a rendkívüli családi segélyek összegét, de a mai általános nehéz megélhetési viszonyok között ez nem oldja meg a kérdést. Elrendeltem tehát, hogy tiszti bizottságok a szociális gondoskodás közegeivel együtt november 15-ig járják végig az összes bevonultak hozzátartozóit, állapítsák meg azoknak bajait és gondjait. Tegyenek javaslatot a segítés mikéntjéről és segítését fogunk ott, ahol szükséges. Az állami gondoskodás azonban csak egy része lehet annak a hálnak és elismerésnek, amellyel mindnyájunknak adóznunk kell a hősi katonáinknak és hozzátartozóinknak.

— Ez a hála csak akkor lesz teljes, ha a társadalom önkéntesen előnyben részesíti munkáját és támogatással látja el azokat, akik a hazáért harcolva áldozatot hoztak és még inkább azoknak, akik vértüket ontották. Felkérek tehát mindenkit, hogy a hősi halottak hozzátartozóinak, a háború rokkantjainak és a harctéren küzdő katonáink családjainak társadalmi úton való hathatós támogatásával tegyen tanúbizonyságot a magyar nemzet lelki egységéről. Ne forduljon majd elő az, hogy a hősiesség hiába kopogtat munkáért és elutasításban részesüljön azért, mert olyan csapatnál szolgált, amelyet gyakran mozgósítanak. Bízom a magyar társadalom megértésében. A honvédség vezetősége és annak minden egyes tagja teljes egészében átérzi azt a súlyos felelősséget, amely a mai nehéz időkben reá hárul és teljes erejével igyekszik munkáját a lehető legjobban elvégezni.

Felhívás a magyar társadalomhoz

— Ugyanakkor felhívom az egész magyar társadalmat, ne feledkezzék meg egy pillanatra sem arról, hogy egy háborúban sines, különösen a mostaniban nincs áldozatok nélkül győzelem. Figyelmeztetem a nemzetet, hogy az anyagi áldozatok mellett elengedhetetlen a nemzet lelki készsége a háborúra, mely erőt ad a háború megpróbáltatásainak és nélkülözések önkéntes és szíves vállalásához. Az Isteni Gondviselés és nagy szövetségeseinkkel együtt harcoló fiaink hő-

Okvetlenül vásároljon

BéBé

leveseket.

Kóstolja meg el lesz ragadtatva! — Elsőrendű nyersanyagokból készült! — Tíz perc alatt kész!

2 tányér 28 f.

Nem pótlanyag!

Minden jobb üzletben kapható.

siessége megóvta az országot a háború borzalmától. Gondoljon mindenki arra, hogy mit szenvednek azoknak a városoknak és falvaknak lakói, amelyeket a háború vihara végigsépert. A magyar társadalomtól joggal várjuk, hogy szellemi és erkölcsi téren megingathatatlan hittel és szívós kitartással nézzen a jövőbe. Az ellenség egyik legfontosabb harci eszköze a defetista propaganda, amelynek nemzetünk 1918-ban is áldozatul esett. Ezért a defetizmus terjesztőivel és meghallgatóival szemben kellelhetetlen szigorral fogunk eljárni.

A hadbavonultak illetményeit felemelték

A honvédelmi miniszter ezután válaszolt az egyes felszólalók részletekérdéseire. Hangoztatta, hogy a tisztek fizetésének emelését ő maga is szorgalmazta, de voltaképpen nyitott kapukat döntött, mert a pénzügyminiszter is ilyen irányú szándékokat mutat. Elsősorban azokon kell segíteni, akiknek nagyobb családjuk van.

A hadbavonultak illetményeinek kérdését a mai napon rendezték. A legénységi hadbavonultak, akik eddig hat pengőt kaptak, ezentúl 30 pengőt kapnak, a tisztesek illetményeit ugyanígy felemelték.

A kultuszminiszterrel megtárgyalták a leányok kötelező leventeszolgálatának kérdését. Reméli, hogy belátható időn belül egy minden tekintetben megfelelő megoldást sikerül törvényes alapon létrehozni.

Hangsúlyozta a honvédelmi miniszter, hogy minden honvédelmivel csak addig marad mozgósított állapotban, amíg szükség van rá. Garantálja, hogy egy pillanatig sem tart egy alakulatot sem a kellelétől tovább mozgósítva.

Az egyik felszólalónak arra a kérdésére, hogy a karpaszományt töröljék el, a honvédelmi miniszter azt válaszolta, hogy a karpaszomány nem kitértetés, hanem tulajdonképpen jelvény, amely csak a tanúságot jelképezi. A tisztek gyermekeinek nevelését elősegítik. Az olyan tisztek gyermekei, akik állomáshelyükön gyermekeiket nem tudják neveltetni, a községi realnevelő tanintézetbe kerülnek. A napokban nyitják meg gróf Esterházy Móric és gróf Károlyi Gyula bőkezűségéből a nagykárolyi nevelőintézetet a Károlyi családok ősi kastélyában. Itt a rászoruló első sorban Erdélyből származó ifjú gyermekek konviktszerű felügyelet alatt történő nevelést kapnak és kiadjának a nagykárolyi realgimnáziumba.

Elismerés a magyar katonáknak kegyelet a hősi halottaknak

A költségvetési beszéd alkalmával ő maga is meghajtja a magyar katona előtt az elismerés zászlaját.

Hungária filmszínház

Lebálcisoló, titokzatos, izgalmas az

ALGIR

Charles Boyer és Hedy Lamarr egzotikus filmje!
Nézzé meg ma:
délután 5, 7, 9 órákor!
Csak 16 éven felülieknek!

4. OLDAL.

A képviselők lelkesen felállva élettek a honvédeket.

A magyar nemzetnek mélyeségű halálával kell adózni a harctéren küzdő honvédeknek, akiknek harcos akaratát megkétszerezi az a tudat, hogy szövetségeseink ellenségeink előtt egyaránt ők képviselik nemzetünket. Hajtsuk mindnyájan kegyeletünk zászlaját a háború hősi halottai és sebesültjei elé.

A miniszter végül köszönetet mondott a honvédség vezetőinek és az egész katonai közigazgatásnak a kitünő munkáért, majd ezekkel a szavakkal fejezte be beszédét:

A háborúnak még nincsen vége, nem tudjuk, hogy a nemzet milyen feladat és megpróbáltatások elé kerülhet. A nemzet és hadseregének egybeforrottsága biztosítani fogja, hogy mind a jelenben, mind a szöb jövő felé való törekvésükben meg fogjuk állni helyüket.

A honvédelmi miniszter beszédét a Ház minden oldalán helyesléssel és tapsal fogadták.

Ezután a Ház a tárca költségvetését általánosságban elfogadta, majd megszavazta az egyes címeket. Az ülés hat óra után ért véget.

Kultúrest az igazságügyi tisztviselők egyesületében

Az ISTOE debreceni csoportja csütörtökön jól sikerült kultúrest rendezett a vitézi székház dísztermében, amelyen a tagok és a családtagok igen nagyszámban jelentek meg. Berkli Géza kir. ítélőtáblai segédhivatali igazgató, a helyi csoport elnöke üdvözölte a megjelenteket és bejelentette, hogy a tél folyamán az egyesület minden hónapban fog műsoros esteket rendezni. Decemberben dr. Szabó Mihály debreceni kir. ítélőtáblai elnöki titkár, januárban pedig dr. Balás László nagyváradi kir. ítélőtáblai elnöki titkár fog az egyesületben előadást tartani.

A tegnapi est — idej első — kultúrestet Berkli Géza előadása vezette be, aki németországi tanulmányútjának könyvében fel nem dolgozott részleteit ismertette. Ezt megelőzően Fazekasné Leskó Anna énekelte nagy hatásal. Cséka Olga stílusos zongorakísérettel mellett. Nagy sikert arattak a Horváth testvérek, Horváth Kató és ifj. Horváth József, akik cigányzene-kísérettel mellett új, modern táncokat mutattak be.

Az írógépek árának megállapítása

Az árellenőrzés országos kormánybiztos megállapította a külföldről behozott új ír- és számológépek legmagasabb fogyasztói és viszonteladói árát.

Eszerint a külföldről behozott írógépek fogyasztói ára nem lehet magasabb, mint a rendelkezés körülírt mindenkori beszerzési árak és a fogyasztói ár után számított 42 százalékos bruttó haszonnak együttes összege, a külföldről behozott számológépek fogyasztói ára pedig nem lehet magasabb, mint a mindenkori beszerzési árak és a kézihajtású számológépnél a fogyasztói áránál számított 42, illetve elektromos meghajtású számológépeknel 44 százalékos bruttó haszonnak együttes összege.

A kormánybiztos egyúttal megállapította az ír- és számológépek karbantartásáért felszámítható legmagasabb összegeket.

Bogsch Aladár MÁV h. igazgató, kormányfőtanácsos csütörtökön 54 éves korában rövid szenvedés után váratlanul meghalt. A m. kir. államasutak egyik kiváló vezető egyénisége volt.

20.000 Katona József emlékhelyegység történt Keeskeménen a postahivatalban Katona születésének 150-ik évfordulója alkalmából.

Modern állomást kap Ungvár. A nagyalomás épületét átalakítják és egyidejűleg a rinhálózatot is több színparral bővítik.

Reményi-Schneller pénzügyminiszter Mussolini miniszterelnöknel

A Duce félórás szívélyes beszélgetést folytatott vele

Róma, november 13. (MTI.) Dr. Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter csütörtökön délelőtti látogatást tett Azzolininál, az Olasz Nemzeti Bank kormányzójánál. Az Olasz Nemzeti Bank kormányzója ez alkalommal a magyar pénzügyminiszternek bemutatja az olasz bank valamennyi tisztviselőit. Áttekintő leírást nyújtott a bank teljes szervezetéről. Reményi-Schneller pénzügyminiszter ezután Máriássy Zoltán kvirináli magyar követet, valamint Csizik Béla államtitkár kíséretében Mussolini miniszterelnököt látogatta meg.

A Duce a magyar pénzügyminisztert a Venezia-palotában levő nagy dolgozószobájában fogadta és mintegy félóra hosszat tartó szívélyes beszélgetést folytatott vele.

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter kíséretével ezután Thaon di

Revel gróf olasz pénzügyminisztert látogatta meg, akinek kíséretében ezután a magyar vendégek a fascista pártnak a Mussolini Forumon levő székházába mentek.

Ezután Thaon di Revel olasz miniszter a vadászkaszinóban szűkkörü villásreggelit adott Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter és Csizik Béla államtitkár tiszteletére.

Délután félórára a magyar pénzügyminiszter, Csizik Béla államtitkár, Balogh Ferenc miniszteri titkár és Máriássy Zoltán kvirináli magyar követet Borghese herceget, Róma kormányzóját látogatták meg, majd a királyi operában a Simone Paganegra dalmű előadásán jelentek meg.

Este Azzolini, az Olasz Nemzeti Bank kormányzója az Ambassadorszállóban a magyar vendégek tiszteletére estebédet adott.

Szász Lajos államtitkár tájékoztatást nyújtott a százmillió erdélyi nyerevénykölcsönről

Budapest, nov. 13. Csütörtökön a pénzügyminiszterium tanácstermében Szász Lajos államtitkár fogadta a sajtó meghívott képviselőit és tájékoztatta őket a közeljövőben kibocsátandó erdélyi nyerevénykölcsönről.

Hangoztatta, hogy a pénzügyi kormányzat ezt a rendkívül módót választja egy szívélyes közel álló feladatnak, Erdély újjáépítésének megoldására. Százmillió pengő névértékű, 4 százalékkal kamatozó nyerevénykölcsönt bocsát ki, amelynek rendeltetése az lesz, hogy az Erdély visszatérésével kapcsolatos kiadások egy részét fedezze. Az egyes kötvények névértéke 200 pengő lesz, de van fél- és negyedikötvény is. A kötvényeket húsz év alatt névértékükben fizetik vissza s a törlesztés már három év múlva kezdődik. Ezenkívül

már január másodikától kezdve összesen huszonhatezer nyerevény kerül kiadásra a kötvények tulajdonosai között, negyvenhatmillió pengő értékben.

Szász Lajos államtitkár részletesen elmondotta a sajtó képviselői előtt, hogy miért volt szükség a nyerevénykölcsönről és miért hogy csak most írják ki. Kérte a sajtó támogatását a megindítandó akciónál. Az újságírók mutatassanak rá, hogy mindenki, aki hisz az ország újjáépítésében, bizalmát fejezze ki a kölcsön jegyzésével.

Szász Lajos után Kolosváry Borcsa Mihály, a Sajtókamara elnöke kifejezte köszönetét a tájékoztatásért és biztosította a pénzügyi kormányzatot, hogy a magyar sajtó mindent el fog követni az ügy támogatása és sikere érdekében.

Enyedi Andort jelölték Farkas István püspök örökébe

Miskolc, november 13. A Farkas István püspök halálával elarvult tiszánimeni református egyházkerület vezető emberei megbeszélést tartottak. Az értekezlet egyhangú helyesléssel dr. Enyedi Andor miskolci lelkész, egyházkerületi főjegyző jelölésé-

ben állapodott meg. Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok november 26-ra Miskolcra összehívta a tiszánimeni református egyházkerület közgyűlését, amelynek tárgya az új püspök megválasztása lesz.

Frontharcos ár-járőrök és más újszerű ellenőrzési módok

Budapest, nov. 13. Október 22-én lépett életbe az egész ország területén az ártajékoztató és ellenőrzés új rendje, mindentűl kifüggesztették a legfontosabb élelmiszer-cikkek hatóságilag megállapított árát. Az új rend bevezetésével kapcsolatban most érkeztek be az illetékes közellátási ténnyekhez a különböző jelentések, amelyekből megállapítható, hogy az ország több részén rendkívül ötletes és érdekes árellenőrzési rendet valósítottak meg.

A sárbogárdi járás területén nemcsak hatósági közeg ellenőrzik a hatósági árak betartását, a piacok, kereskedések forgalmát, a közszükségleti cikkek adás-vevését, hanem a járás társadalma is. Frontharcosok végzik az ellenőrzés munkáját állandóan. Két-két tagú frontharcos árjárőr cirkál állandóan, figyelik a vételeket és eladásokat. Ez a „társadalmi” ellenőrzés sokszor eredményesebb, mint a hatósági, nem büntet, de élő lelkiismeretként figyelmezteti az árdrágításra hajlamosakat és azokat, akik szívesen megadnak magasabb árakat is, csakhogny „kapjanak”, a mai háborús viszonyokban mindenkiire egyformán kötelező közellátási tsztszere. Rábeszélés, felvilágosítás a fegyverük, de ha kell, meg is roják a könynyű keresetre vágyókat. Munkájukat

A közellátási miniszter felhívása a gazdákhöz

Györfly Benyvel Sándor közellátási miniszter vezércikkét írt „A magyar föld” c. lapban. „Az ország érdeke és a gazdák” címmel. A miniszter többek között ezeket írta:

— Senki sem nézheti ma a saját kisnyes érdeket, mert ezek felett az érdekek felett van egy sokkal fontosabb, a nemzet boldogulásának és szöb jövőjének érdeke. Ez a magasabb érdek fokozott teljesítményeket, feyelmet, és áldozatokat követel mindenkítől. a

Igen odaadón végzik, fizetésük a mindenkori havi legkisebb napszámából.

A szentesi piacot polgáruháas ellenőrk járják, igen sokhelyt polgári ruhás esendőrnyomozók ellenőrzik a piacot. Megállapítható, hogy ahol az ellenőrzés, a meggyőzés és a felvilágosítás munkája mindenre kiterjed, a vevők s az eladók között megvan az ősszhang, a készleték a szükséges mennyiségben rendelkezésre állanak s kirívóbb árdrágítás nincsen.

Máramaroszigeten a tanfőtságot is bevonták a közellátási munkára: az iskolák fiatalágát kitanították a közellátás terén ma elkerülhetetlen magartásra.

Nyíregyháza környékén, a dadai járás területén a főszoigabíró is igen életrevaló ötletet valósított meg: a lakosság minden rétegéből, minden foglalkozási ágból, külön árellenőrző bizottságot alakított. A bizottság tagjai munkájukért nem fogadnak el semmiféle díjazást, a községekben szemmel tartják a maguk társadalmi osztályában a közellátás forgalmát, ahol szükséges ott közbelépnek és a vonakodó, vagy ellenkező árszokot meggyözik arról, hogyha önmaguk ellen dolgoznak, ha a hatósági árakat megkerülik.

mezőgazdaságtól is. Súlyosak a rendelkezések, de nem elviselhetetlenek. A hazát féltő, szerető és becsületes magyar ember számára, aki jól tudja, hogy akár a távoli harctéren teljesít szolgálatot, akár a polgári életnek bármiféle területén ezt nem a maga öröme és tényelmére, hanem úgy kell ellátni, — ahogy a haza fölé megköveteli. A közellátási rendelkezések nem követelnek a gazdától többet, mint azt, hogy amikor a nemzet fennmaradásáért és a

jövőjéért mindenkinek le kell valamiről mondani, s is úgy korlátozza a maga fogyasztását és kereseti igényeit, hogy azok a többi dolgozók érdekeit ne kerszesztessék. Jól tudom, hogy a gazda helyzete ma nehezebb mint más foglalkozásuakéMa, amikor a városi lakosság szöbösen van ellátva élelmiszerekkel, a gazda álljon ellen a sokféle csúbitásnak maradjon meg a törvényes utakon, ne tévedjen el az árdrágítás, a zugforgalom, még haszonnal kecsgető ösvényeire.

Harc a szerbiai kommunisták ellen

Belgrád, november 13. (Bud. Tud.) Szerbia belsejének megtisztítása a kommunisták csetnik-bandáktól a kormánycsapatok részéről erélyesen folytatódik. A kormány fegyveres alakulatainak sikerült a harcokban lelőniök 332 kommunistát. Ezenkívül 279 kommunistát megsebesítettek, 17-et pedig sikerült foglyul ejteniök. Az emberveszteségeken felül a kommunisták nagymennyiségű robbanóanyagot és egyéb hadiszert, valamint egy rádióadóállomást hagytak hátra menekülésük közben. A Novo Vreme hírtől adja, hogy Bacsánál a banditák formálisan kikiáltották volt a szovjet köztársaságot és a szerb papokat ott lövik agyon, ahol találják. Végül közli a lap, hogy Arangyelovácnaál a kommunisták elfogták Putnikovics szerb tábornokot, aki elejétől fogva összeköttetést tartott fenn Draga Mihajlovics hírhedt gonoszlevővel. Levétköztették, teljesen kifosztották, agyonlőtték és a közeli tócsába dobták tetemét. (MTI.)

Tifkára családi perében tanuvallomást tett a 15 évre itél Wirth Károly

Sóki-Tóth Kálmánt magánokirat-hamisítás és csalás büntésével vádoltan vonta felelősségre a budapesti törvényszék. Sóki-Tóth, mint Wirth Károly volt nyilas képviselő titkára, Vince budapesti börtönéből pénzt vett fel azzal az ígérettel, hogy más fővárosi börtönök ellen kompromittáló adatokat tud beszerezni. Mikor Vince három ezer pengőt kifizetett, Sóki-Tóth, hogy ígéretének eleget tessen, különféle okmányokat hamisított a börtönök nevében. A vádolt vallomásaiban azt állította, hogy Wirth Károly is kapott rajta keresztül Vincétől 700—1000 pengőt. A tizenötévi fegyházra ítélt és jelenleg ezt a büntetését töltő Wirth Károlyt a szegedi „Csillag” börtönből Budapestre vitték és a tárgyaláson feyenyruhában, fegyörrel jelent meg. — Tagadta, hogy ő Sóky —Tóthon keresztül pénzt vett volna fel Vincétől. Tóth egyébként állítása szerint nem volt titkára, csupán megbízottja. Wirth Károlyt a tanúkihallgatások befejeztével kizsákláérték a szegedi „Csillag börtönbe”. Sóki-Tóth Kálmánt a vádell bíncselekmény miatt a törvényszék, tíz hónapi börtönre ítélte, amit a kszgálati fogsággal kitöltöttek vett.

Pétain Párisba utazik

Vichy, november 13. (NST). Pétain tábornagy párisi utazásáról szóló híresztelések szerdán szilárdabb alapot öltöttek. Jólértesült vichyi körökben úgy tudják, hogy valóban számolni lehet a tábornagy párisi utazásával, mégpedig bizonyos körülmények esetén még november hó folyamán. E hírek szerint a francia államfő a német megszálló hatóságok meghívására utazik Párisba, ahol körülbelül egy héttig tartózkodik. A tábornagy ebből az alkalomból magasállású német személyiségekkel is találkozik.

— Elutazott Svájcba a magyar válogatott labdarugócsapat. A magyar válogatott labdarugócsapat, amely vasárnap Zürichben Magyarország sportjának képviselőjében összeméri erejét Svájc csapatával, csütörtökön a 13 óras svájci gyorsvonattal a keleti pályaudvarról elindult Zürichbe. A magyar csapat tagjai Tóth, Dósa kapusok — Olajkár II. Kispéter, Pázmándy hátvédék. — Baróthy, Szücs, Dudás fedezetek. — Kincses, Zsengeller, Kovács I., Sárváry, Bodola és Tóth III. csatárok.

SZÁMOLOGEP tökéletes javítása HURAI öki, irógépműszerész-mester IPARKAMARA TELEFON 17-93

Négyhónapos házasság volt a debreceni gyors karamboljának halálos áldozata

Hazaszállítják és Debrecenben temetik el a szolnoki kórházban meghalt Máté Ferenc zárfékezőt

A debreceni gyorsvonat kisújszállási karamboljának, — mint megírtuk — a súlyosan sérültek mellett — egy halálos áldozata is van: Máté Ferenc 28 éves zárfékező, debreceni, József kir. herceg utca 53. szám alatti lakos.

A tragikus véget ért fiatal vasutas özvegyével és fivérével a Bartha temetkezési vállalat helyiségében beszélt a »Debreceni« munkatársa. A zokogó fiatal özvegyet kérdezzük, hogy mikor értesült férje haláláról.

Újságiból értesültek a halálos szerencsétlenségről a hozzátartozók

— Csak ma, csütörtökön délben tudtam meg. A sógoromnak mutatták a »Debreceni«-t a munkahelyén a vagongyárban és kérdezték, hogy nem a testvérét érte-e a halálos szerencsétlenség... Az újságban le volt írva a szerencsétlenség és sógorom mindjárt ráismert, hogy a férjemről van szó. Eljött hozzám és együtt érdeklődött meg a pályaudvaron, ott aztán hivatalosan is megerősítették, hogy szegény uram a szolnoki kórházban, ahova a szerencsétlenség után Kisújszállásról beszállították, meghalt...

Peregnek a könnyek és peregnek a szavak, a visszaemlékezés fájdalmas mondatai...

Esküvőről az orosz harcterre...

— Négyhónapos házasság voltunk mindössze... Június 28-án esküdtünk meg és öt nap múlva, július 3-án Féri bevonult katonai szolgálatra. Meg is sebesült a keleti harcterren, a kezén érte golyó. Október 15-én, még egy hónapja sincsen, hogy leszerelt, jóformán ezt a pár hetet éltük együtt. Október 19-én jelentkezett a MÁV-nál, ahol ez évben február 16-án vették fel. Szeretett volna az osztálymunkáshoz kerülni, nem szeretett ezt a beosztást, mintha valami előérzete lett volna, kérte is áthelyezését, de azt mondták neki, hogy még gyenge a sebesülés folytán a keze és nem bírja azt a nehezebb munkát... Féri hajlott a szóra, olyan jó ember volt, megfogadta mindig amit tanácsoltak neki és így került a tehervonatra.

Megkérdezzük, mit tud a tragédia részleteiről. Zokogásba csukló hangon mondja Máté Ferencné:

— Csak azt tudom, amit Bartha Ferenc úr, aki azon a vonaton utazott és az uram kartársai elmondottak... Féri a tehervonat hátsó kocsián volt, mint zárfékező és ebbe a kocsiába szaladt bele szörnyű erővel a gyorsvonat mozdonya... A tehervonat kocsijai üresek voltak, semmi ellenállást nem jelentettek és mintha papírból lettek volna, pillanatok alatt romhalmazzá váltak. Szegény uramat a borzalmas erejű ütközés kivágta a sínek mellé, ott feküdt összetört arccal és koponyával. Mire egyik debreceni utas és a gyorsvonat vezetője elsőnek odarohantak hozzá, már eszméletlen volt és fejéből palackzott a vér. A kollégái vették gondozásba, míg orvos jött, majd feltették a rövidesen induló vonatra és beszállították a szolnoki kórházba... Ott halt meg szegény jó uram...

A temetés felől kérdezősködünk. — Hazahozatjuk — mondja az áldozat felesége is és fivéré szinte egyszerre. — Itthon hadd pihenjen, hogy ki tudjunk menni a sírházhoz minden nap... Telefonon kérdeztettük a szolnoki kórházat. Szombaton lesz a boncolás, valószínűleg hétfőn adja meg a temetési engedélyt az ottani ügyészség, tehát a Debrecenbe való szállítást

után csak a jövő hét első napjaiban lehet eltemetniünk...

Alig voltunk néhány napig együtt...

Még az utolsó találkozásról beszélt az özvegy könnyes hangon...

— Kedden délben láttam utoljára, akkor ment szolgálatba Nyiregyházára... Aztán már csak ez az irtózatossá hír jött. Nem is akartam elhinni, hogy már is elment, hiszen még alig találkozhattunk, alig lehetünk együtt... Nyiregyházáról visszajött Debrecenbe szerdán, de azután Szolnok felé vezényelték és már nem is volt ideje hazajönni. Már csak a korporsóban láthatom viszont...

A karambol többi sérültjének állapota nem életveszélyes, valamennyien javulóban vannak. Van azonban a debreceni gyors összeköttetések egy érdekes epizódja, a vonaton szolgálatot teljesítő vasutasok és utasok elbeszélése szerint...

Akik a lemaradásnak köszönhetik életüket

Szolnokon — mondják az eset tanúi — leszállt a gyorsvonat mozdonya utáni kocsiából egy debreceni asszony, aki kisleányával utazott, hogy a gyermeket megítassa. Leszállóban megkérdezte, hogy hány percig áll a vonat. Nem jól érthette a választ, mert a vonat indulási ideje elérkezett és még nem tért vissza. Azután, amikor a vonat már megindult egyszerre csak feltűnt az asszony karján gyermekével és hangosan sikoltozva szaladt a vonat után:

— Ne hagyjanak itt — kiáltotta kétségbeesetten. — Állítsák meg a vonatot...

Természetesen nem lehetett eleget tenni a kívánságnak, a vonat elrobogott és a lemaradt debreceni asszonynak — akinek nevét egyébként nem tudjuk, — a podgyászt a következő állomáson adták le a forgalmi irodában... Kisújszálláson, a karambolnál a kocsi azon a helyen, ahol az asszony gyermekével ült, szörnyű erővel összezúzódott. A távolabb ülő férfi is súlyosan megsérült... Még akkor... az összeköttetés izgalmas perceiben is esztünkbe jutott a lemaradt asszony és gyermeke... talán a gondviselés akarta így és talán a véletlen lemaradással két élet menekült meg...

Hivatalos jelentés

A m. kir. Államvasutak igazgatósága közli, hogy Kisújszállás állomáson november hó 12-én az 1704. számú gyorsvonat helytelen váltóállítás következtében beleszaladt az ott álló 1774. számú tehervonatra. A baleset következtében két súlyosabb és néhány könnyű sérülés történt. Forgalmi akadály nincs. A szigorú vizsgálat folyamatban van.

Hajdú megyében ez évben 48.560 pengőt fordítottak szegény gyermekek étkeztetésére

A gyermekétkeztetési akció keretében a belügyminiszter a megye részére 21.830 pengőt utalt ki. Rásó István alispán az étkeztetés céljára a megyei szociális alaphól 26.730 pengőt adott és így összesen 48.560 pengőt fordítottak a nemes célra. A kijelölt községekben összesen 1850 gyermeket étkeztettek és igen szép eredményeket értek el az egészségvédelem és a gyermekek súlygyarapodása tekintetében.

— Gróf Wenckheim Károlyné föld-birtokos autókarambol következtében arcán, vállán és lábán súlyos sérüléseket szenvedett. A karambol Kecskemét közelében történt.

Igy sütjük a jó „Gusztin” csókoeszkát:

Hozzávalók: 2 tojás, 3 evőkanál viz, 10 deka cukor, 1 csomag Dr. Ötker vanillincukor, 7 1/2 deka buzáliszt, 7 1/2 deka Dr. Ötker „Gusztin”.

A tojássárgát a vízzel habosra verjük (legjobb egy habverővel) és egymásután adjuk hozzá a cukor 1/3 részét a vanillincukorral vegyítve. Ezután a habverővel addig ütjük, míg egy krémszerű masszát kapunk. A tojásfehérjéből kemény habot verünk, utána folytonos keverés mellett a cukor fennmaradt részét adjuk hozzá. A habnak oly keménynek kell lennie, hogy késsel a vágás látható legyen. Ekkor a tojás krémhez adjuk, a gusztinnal kevert lisztet beleszitáljuk és óvatosan a krém alá húzzuk. Két teáskanálka segítségével zsírozott és liszttel kihintett tepsire csókoeszkát formálunk és aranybárgóra sütjük.

Sütési idő: 10—15 perc. jó. középerős tűznél. Eredmény: kb. 35 darab.

Dr. Ötker „Gusztin” és Vanillincukorral
Időszerű és befűző receptkönyvet kívánságra ingyen küld: Dr. Ötker A. Budapest, VIII. Conti-utca 25 sz.

Időszerű tésztaütési tanfolyamra még jelentkezéssel felvesszük az Ipartestület (Simonffy u. 10.) harmas sz. termében. Jelentkezés d. u. 5—7-ig. DR. ÖTKER

Jegyesek és házastársak fegyelmezése a ref. egyházban

Dr. Illyés Endre magántanári előadása

Dr. Illyés Endre ref. lelkész-képzőintézet tanár, a Dóczy-intézet tanítóképzőjének tanára tegnap délben tartotta magántanári próbaelőadását a központi egyetem egyik tantermében. A próbaelőadásra megjelentek a hittudományi kar professzorai dr. Erdős Károly dékánal az élen.

Dr. Erdős Károly dékán nyitotta meg az ülést, majd dr. Illyés Endre megtartotta előadását, amely „Az eljegyzésre és a házasságra vonatkozó egyházfegyelmezések a magyar református egyházban” címet viselte. Dr. Illyés tudományos, de egyben népszerű előadásában sorra vette a református egyházban a multban érvényben volt fegyelmező intézkedéseit, amelyek a házasságot kötni szándékozók és a hitvestársak közt felmerülő kérdéseket voltak hivatva eldönteni. A házasságalépés rendjét főleg a zsinati állapotja meg. Felügyelnek a serdülő ifjúság életére, előkészítik a há-

zasságra. A paráznaságot rendkívül erélyesen büntették. A jegyespár hitének megvizsgálását, valamint a jegyesek katekizációját 1703-tól vezetik be Debrecenben (Nagytemplom, Ispoltály). Az egyház ezenkívül figyelemmel volt az egybekelni akarók házasság előtti életére. Az egymással szeretetlenségben élőket az egyház magához rendelte és kibékítette őket, 1735-ben elveszik a zsinattól a vegyesházasságbani bíráskodást, de a békéltetésben való eljárás megmarad a kezükben. A válást 10 forint büntetéssel büntették. Későbbben már csak a válási ügyek maradtak meg az egyház hatáskörében.

Az időszerű kérdést taglalo magántanári próbaelőadást a megjelentek nagy figyelemmel hallgatták. Rövid szünet után hirdette ki dr. Erdős Károly dékán, hogy a kar a próbaelőadást elfogadja és dr. Illyés Endrét képesítettnek nyilvánítja.

Napirenden a vidéki városok pénzügyi helyzete

Törvényes érdekképviselet a Városok Szövetségéből — A városi tisztviselők utánpótlása

A Magyar Városok Országos Szövetsége december közepén tartja ezévi rendes közgyűlését. A tárgysorozaton több pénzügyi vonatkozású kérdés szerepel. Jelentést tesznek a magyar városok pénzügyi helyzetéről és javaslatot tesznek a pénzügyek általános rendezésére vonatkozóan. A városi tisztviselők fizetésrendezésének ügyét is tárgyalják, egyben napirendre tűzték a városi tisztviselők utánpótlásának problémáját.

A Magyar Városok Országos Szövetsége azt kívánja, hogy törvényileg ismerjék el a városok érdekképviseleti

szerveinek és ilyen irányban feliratot intézzenek a kormányhoz.

A visszacsatolt erdélyi és kelet-magyarországi városokban a keményseprés városi kezelésben volt. Miután az anyaországban a keményseprési ipar magánvállalkozás, ezt a helyzetet akarják visszahozni a visszacsatolt terület városaiban is. Az érdekelte városok azonban a községi kezelési rendszer fenntartása mellett vannak. Letárgyalják végül a szövetség ezévi működéséről szóló beszámolót, a tavalyi zárószámot és a jövő évi költségvetést.

A Kollégiumi Kántus öcsüdi és túrkevei hangversenyei a Kollégium javára

A Kollégiumi Kántus november 23-án Turkevére rándul és az ottani református egyház vezetésének közreműködésével kollégiumi napot tart. Az ünnepély első része délelőtt a templomban folyik le, ahol Baja Mihály debreceni lelképásztor, egyházkerületi tanácsbíró fogja az igét hirdetni. Este pedig az ottani társadalom részvételével a Kántus rendezi meg nagyszabású hangversenyét, melyen Baja Mihály lelkészen kívül dr. Nagy Sándor kollégiumi vallásos tanár fog felolvasást tartani. A Kántus énekszámokat ad elő Szi-

gethy Gyula énektanár vezetésével.

Megelőző napon, 22-én Öcsüdon hangversenyez a Kántus és onnan fognak másra átrándulni a túrkevei gyülekezetbe. A túrkevei ünnepély rendezőségének élén az ottani vezető lelkész Ozáriák Géza lelképásztor áll. A tiszta bevétel a kollégiumi akció gyűjtését fogja gyarapítani.

— Általános eukorhiány Svájcban. Bernből jelentik: Az általános eukorhiány miatt a svájci kávéházak és nagyszállók éttermeiben a kávé és a tea mellé a jövőben csak egy kockacukrot és egy szaharinpasztillát adnak.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Debrecen, József tér, Hergely uca 1. szám; Telefon nappal: 27-89. (3 mellékallomás). Éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta 3 pengő, negyedévenként 8 pengő. Ára hetekenként 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLTATA: november 8-án reggel 8-tól, november 15-én reggel 8-tól: „Nap” Plac uca 1., telefon: 27-73. „Aranyegyszarvú”, Kossuth uca 8., telefon: 24-96. sz. — „II. Rákóczi” Külsővásár-tér, telefon: 23-43. — „Sztan-kay”, Szent Anna u. 64. telef.: 25-58.

Késő őszei

Borús az ég felleges,
Hűvös idő oly szeles.
Ritkán esik, de a táj
Zord kietlen, néma már.

Bús esend honol, bánatos.
Nem trillázik kisdalos.
Elvándorolt, messzeszállt,
Mikor a nap öszrevált.

Most már a tél közeleg,
Még hullnak a levelek.
Ellepek a föld rögét,
Rájuk száll az estötét.

Schirf István.

— **Megszervezték Hajdú megyében a zöldkeresztes akció keretében az élelmezési, főzési tanfolyamokat.** Tanították a takarékos és minél jobb táplálékot adó főzést több községben, jó eredménnyel. A tanfolyamok sikere lehetővé teszi, hogy a jövő évben még szélesebb keretben rendezzék meg a főzési tanfolyamokat.

— **Levegőbe repült egy amerikai löpörgyár** az Illionis állambeli Peoriában. Eddig még tisztázatlan a robbanás oka. A halottak és sebesültek számát még nem tudják. Eddig két halottat és 50 súlyos sebesültet ástak ki a romok közül.

— **Halálos ítéletet Athénben.** Német tábori hadbírósg golyó általi halálra ítélte öt görög állampolgárt, akik benzint és motorolajat tulajdonítottak el nagyobb mennyiségben a német véderőtől. A halálos ítéletet végrehajtották. Négy másik halálra ítéltnek megkegyelmeztek.

— **Belgrádban az orkán ledöntötte az Izyet képeslap kiadóhivatali épületét.** A romok a szerkesztőség több tagját maguk alá temették. Egy szerkesztő súlyosan megsebesült és két női alkalmazott meghalt.

— **Szerbiai vasútvonalakat biztosítanak merényletek ellen** olyan módon, hogy a szerbiai katonai főparancsnok rendelkezése a főbb vasútvonalak mindkét oldalán 500 méter szélességben az összes erdőt, sövényeket és bozótosokat ki kell irtani.

— **A szerb kormány fegyveres csapatai folytatják az ország megszállását a kommunista bandáktól.** Belgrádtól délre felmorzsolgatók egy erős kommunista csapatot. A kormánycsapatok közép- és kelet-Szerbiát csaknem teljesen megtisztították a bandáktól.

— **Szerbiában statáriumot hirdettek ki a lopásra és rongálásra.** Eszerint ezeket a bűntetteket halálal büntetik.

— **A spanyol rendőrség elfogta a madridi cseka hírhedt vezetőjét, El Cojont,** aki a kommunista spanyol hadseregben alezredes volt. Számos nacionalista neves személyt gyilkoltatott le a polgárháború alatt. Egyik áldozata volt Kolumbusz Kristóf utolsó ivadéka Cristobal Colon veragui hereceg.

— **Haifában bevezették az élelmiszerjegyeket,** mivel Palesztinának ebben a nagy kikötőjében és ipari központjában élelmiszerhiánytól tartanak.

Vízrendezési munkálatok a megyében

1150 holdnyi terület víztelenítettek októberben

A vízrendezési munkálatok októberben is folytatók az egész megyében és igyekeztek megmenteni a víztől az őszi szántás alá kerülő földeket, ahol csak lehetett.

— **Mikepércs község határában,** a Rózsáskuti dűllőben 50 hold szántó részben belsőségi terület vízelenítési munkálatait végezték. Ennek során 4600 köbméter földet mozgósítottak s több műtárgyat építettek 7300 pengő értékben.

— **Vámospércs községben** ugyanekkor 500 holdnyi területen 16.100 köbméter földet mozgósítottak a vízelenítési munkálatok során, 12.700 pengő értékben.

— **Debrecen, Mikepércs, Hosszúpályi községek határában** 400 hold

vízrel borított terület lecsapolását végezték. Itt 13.477 köbméter földet mozgósítottak 8200 pengő értékben.

— **Előrehaladott stádiumba** lépett a Kösely mederrendezési ügye is. Az ezzel kapcsolatos munkálatok során az épülő mederátmetésznél 300 holdnyi legelő területet vízelenítettek Hajdúszoboszló határában. 24.048 köbméter földet mozgósítottak 33.800 pengő értékben.

— **Az elmúlt hónapokban** a vízelenítési munkálatok során összesen 58.000 köbméter földet mozgósítottak 62.000 pengő értékben s ezzel mintegy 1150 holdnyi területet vízelenítettek.

— **Királynapot tartanak november 15-én Belgiumban.** Ebből az alkalomból a megszálló hatóságok különleges rendelkezéseket bocsátottak ki, melynek értelmében november 15 nem számít innepnapnak, hanem rendes hétköznap és gyűlések, valamint felvonulások megtartása tilos. A templomokban azonban istentiszteletek tartathatók és az iskolákban is szünetelhet a tanítás.

— **Kárpátaljai téli álló fajalmak** kaphatók, Hatvan uca 41. szám alatt.

— **Róza Sándor földműves** a feleségével együtt bejött Debrecenbe Balmazújvárosról és hazafelé tartva az állomáson italos állapotban akart a vonatra ülni. A rendőr nem engedte vonatra ülni és Róza ezért dulakodott vele, szidalmazta is. A törvényszék elítélte — az enyhítő körülmények figyelembevételével — 30 pengő pénzbüntetésre. Az ítélet jogerős.

— **Művész olajfestmények** olcsó árakon, Antalffy József cégnél, Varga uca 1. szám.

— **Mátray Sándor tűzérőrnagy** életének 45. évében Budapesten hirtelen meghalt. Végigküzdötte a világháborút, több hadikéitüntetést szerzett vilétségével, résztvevett Erdély felszabadításában. Korai halálát székesszerű rokonsg gyászolja, közöttük több debreceni család. Az elhunytban Mátray József gyógyszerész testvérét, Iványi Sándor műkeresked: unokatestvérét gyászolja.

— **Fejfiát lopott el az Apafi ucai temetőből** Bauer László napszámos, hogy tüzelni vigye. A lopáson rajta-vestett és a bíróság most elítélte 15 napi fogházra. Az ítélet jogerős.

— **Burgonyarakás közben** Szilvássy János fuvaros egy zsákokat a rakodásban segítő Lippay Iona lábára lőkölt és ezzel nyolc napon túl gyógyuló sérülést okozott. A bíróság elítélte a fuvarost 30 pengő pénzbüntetésre.

— **Elhízott, vérmes, makkos székrekedésre és aranyeres bántalmakra** hajlamos egyenként reggelként éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz általában nagyon jól tesz, mert hashajtó hatása biztos, alapos és rendkívül enyhe. Kérdezze meg orvosát!

— **Feltörte a pincét** dr. Bárdos Jákab ügyvéd lakásán Micskey Sándor napszámos és onnan lopni akart, de tettenérték. A debreceni törvényszék most vonták kérdőre és elítélték lopás kísérlete miatt kéthónapi fogházra. Az ítélet jogerős.

— **A barackpálinka közszükségleti cikk,** mondta ki a Kúria. Brebovszky János szentesi vendéglős árdrágítással adott el barackpálinkát. A szentesi járásbírósg felmentő ítéletet hozott azzal az indoklással, hogy a pálinka nem közszükségleti cikk, hanem a köz szemponjtából káros élvezeti cikk, amellyel árdrágítást elkövetni nem lehet. A Kúria a felmentő ítéletet megsemmisítette, mivel kimondta, hogy a pálinka közszükségleti cikket képez és az uzsora-bírósgot új eljárásra utasította.

— **Makai István pécsi okleveles gazdát** a hajdúvármegyei felügyelőséghez mint kisegítő munkacérot beosztották.

— **Dr. Epstein Sándor** belgyógyász rendelését ismét megkezdte, Plac u. 59.

— **Az István malomból ellopott 400 darab zsák ügyében** a debreceni tábla esütörtökön délelőtt tartott tárgyalást. A törvényszék annak idején a zsáklópásokat elkövető Nagy János munkást elítélte kétévi és hathónapi börtönre. Ifj. Marinka Jánost és kilenc társát, akik ellen orgazdaság miatt indult eljárás, felmentették, mert jóhiszeműségüket bizonyították. A használt zsákokat a rendes forgalmi áron vették meg. A tábla Barankay tanácsa helyben hagyta a törvényszék ítéletét.

— **A Magyar Evangéliumi Munkásszövetség kistéplomi egyházzrészi csoportja** ma este 7 órai kezdettel a Révész tér 2. szám alatti gyülekezeti teremben összejövetelt tart, melyen Szentpétery Gábor fog előadást tartani „Oroszországi tapasztalatok” címen. A nagyon érdekesnek ígérkező este a tagokon kívül minden érdeklődőt szívesen lát a vezetőség.

— **Keresztapaságot vállalt az Erdélyi Párt.** Egy nagyváradi cipészegédnek a napokban kilencedik gyermeke született. Az újszülött édesapját, Orbán Andrást értesítette az Erdélyi Párt nagyváradi tagozata, hogy a párt vezetősége vállalja a keresztapaságot és hogy a keresztelői szertartáson Koresmáros László tagozati elnök vesz részt. A párt a szülőknek 100 pengő segélyt adott, azonfelül gondoskodtak arról, hogy a városi Nép- és Családvédelmi Alap nagyobb támogatást biztosítson a 9 gyermekes családnak. Orbán Andrást egyébként az egyik nagyváradi cipőgyár végérvényes álláshoz is juttatta.

— **Letartóztatják Irakban a palesztinai menekülteket.** A brit katonai főparancsnok adta ki erre vonatkozólag a rendelkezést, mert egy angolbarát arab előkelőségnek, Nashashibinek gyilkosa a palesztinai menekültek közül került ki.

— **Traffikbetörés a Bészörményi úton.** A debreceni rendőrségben jelentést tett Patkó Imréné Csemete uca 4. szám alatti lakos ismeretlen tettes ellen, aki anyjának, öz. Fehérváry Rudolfnának Bészörményi úti, a Hortobágy malom előtt levő trafikbódáját álkulccsal felnyitotta és onnan 20 pengőt lopott. A tettes a trafikbódé lakatját álkulccsal felnyitotta, majd a vasvédőt így kinyitva, a mögötte levő ablak egyik karikáját betörtte és azon benyulva a nyitott pénztárfiókból 2, 10 és 20 filléresben vitte el a 20 pengőt. A bankjegyeket a tulajdonos zárás után magával vitte s így a betörő csak aprópénzt talált. A trafikban volt ezer pengőt meghaladó értékben dohányára, amelyhez azonban nem nyult a tettes. A rendőrség a talált nyomok alapján rövidesen megállapítja a betörő kiletét.

Kiszabadította a tolvajokat, elítélték 3 hónapi fogházra

A debreceni kis állomás területéről fiatal suhancok szentet loptak. Két vasutas elfogott két tolvaj fiatalkorút és a rendőrnek akarták átadni, amikor odalépett Molnár János fuvaros és kiszabadította a fiatal tolvajokat. — No most szaladj Józsi — mondotta az egyik tolvajnak.

Molnár ellen megindult az eljárás és esütörtökön délelben a debreceni törvényszéken dr. Jankovich Jenő tanácselnök elítélte 3 hónapi fogházra. Az ítélet nem jogerős. Dr. Csiky Mészáros Tibor ügyész és az elítélt is fellebbeztek.

— **Az OTI tavaly 85 millió pengőt fizetett ki** táppénz és különféle egyéb segélyek és járulékok címén tagjainak. Legtöbb volt a táppénz és gyógykezelési járulékok: 18 és negyedmillió, kórházi és szanatóriumi ápolásra és gyógyfürdőre 14 milliót költöttek. Az orvosi kiadások közel 10 millióra rúgnak, baleseti járulékok és végkielégítés címén több mint 9 milliót fizettek ki. Tavalyelőtt 72 milliót fizettek ki az OTI-nál.

— **Elsüllyedt az 1600 tonnás Cabo Milano portugál tehergőzös,** mely teljes rakománnyal Bilbao felé tartott. A hajó egész legénysége megmenekült. A szerencsétlenség oka még ismeretlen.

— **Felhívás.** Felhívja a fogyasztóközönség figyelmét a hentes- és mézszárosszakosztály elnöksége, hogy a hús- és zsiradékszükségletét a vasárnapi napra szombaton szerezze be, mert folyó hó 15-től kezdődően a hentes- és mézszáros üzletek, vasárnap zárva tartanak. Szombaton este 9 óráig nyitva.

— **Szigorúan korlátozták Angliában a papírfogyasztást.** Nem szabad többé karácsonyi és más üdvözlő lapokat árusítani, színházakban és mozikban műsorokat árulni és naptárakat előállítani.

— **Egy kilós aranyömböt szerzett jogtalanul két asszony:** Breuer Ernőné és Groszmann Mórné. Az aranyat Breuer Ernő lopta el nővéréltől és feleségétől adta oda, hogy értékesítse. Ő eladta Havas Béla fogművesnek. Mivel a sértett a fivére ellen nem indította meg az eljárást, így csak az orgazdák vontak felelősségre a pesti törvényszék. Az aranyért 10.000 pengőt kaptak, ezen osztoztak. A bíróság tanukihallgatás végett a tárgyalást elnapolta.

— **Aranykalászos gazdanap Berettyóújfaluban.** 383 biharmegyei aranykalászos gazda részben személyesen, részben magát képviseltette jelent meg a berettyóújfalui téli gazdasági iskolában a november 9-én rendezett aranykalászos gazdanapon. Itt választották meg azt a nyolc képviselőt, kiket az országos szövetségbe küldenek a bihari aranykalászosok maguk közül. A gazdanapon a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és a vármegyei ezüstkalászos gazdatársadalom is képviseltette magát. Az egybegyűlt gazdáknak gazdasági oktató filmeket mutatott be az iskola igazgalósága. Megválasztott képviselők: Mile Imre (Vánasod), vitéz Szabó Győző (Körörszegapáti), Szabó János (Szabadkeresztúr), Varga Benjámin (Báránd), Egri János (Derecske), Ármos Imre (Bagamér), Fábian István (Berettyóújfal), Gut Gábor (Berettyóújfal).

— **Héthónapi börtönre ítélték a mulatót, esaló debreceni cipészegédet.** A debreceni törvényszéken esütörtökön délelőtt tárgyalta Gudor József cipészegéd bűnügyét, aki ellen család és sikkasztás miatt indult meg az eljárás. Gudor, aki mulatót termeszett ember és igen szereti a cigányzenét, a gazdája feleségétől a gazdája nevében száz pengőt csalt ki és „megzenésítette”. Másnap pedig javításra átvett cipőjét eladta, vagy zálogba tette. A bíróság tekintettel arra, hogy már volt büntetve a cipészegéd, elítélte héthónapi börtönre. Az ítélet jogerős.

Egyenruháját

készítse bizalommal TEGDES-nél Püspöki palota Kalvinter 19 Déri sarok

SZÍNHÁZ, FILM, SZÓRAKOZÁS

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Pénteken este: Ilyenek a férfiak. Mérsékelt helyárák. Szombaton délután: 2000 pengős férfi. Fülleres helyárák. Szombaton este: Gyergyói bál. Premier bérlet.

SZÍNHÁZI IRODA JELENTI:

Ma este mérsékelt helyárákkal, „Ilyenek a férfiak” mulatságos operett. Szombattól a „Gyergyói bál”, a legszébb operettújdonosság, U. Kováts Terussal.

SZÍNHÁZI KIS TÜKÖR

A GYERGYÓI BÁL bemutatója áll az érdeklődés homlokterében. A színháznál lázas készülődés folyik a bemutatóra és az utóbbi évek legszebb operettjét Beleznai Unger direktor olyan pazar kiállításban, ragyogó művészteljesítményekkel viszi színpadra, hogy a szezon slágeroperettje a nagy siker minden előjelével indul. Egylőre hár estére tűzte ki a darabot előadásra Unger István direktor, de bizonyosra vehető, hogy a nagy érdeklődés miatt, további előadásokra kerül sor.

U. KOVÁTS TERUS játssza a „Gyergyói bál”-ban Fedák Sári híres szerepét és már ez magában véve is biztosítja a darab sikerét. A kitűnő művész talán egyetlen szerepében sem nyújtott olyan remek alakítást, mint ebben az operettben és jáékával bizonyára a régi, forró-sikerű esték emlékét varázsolja vissza a Csokonai Színház falai közé.

BAJOR GIZI kétnapos vendég szerepét adja meg a „Gyergyói bál” előadás sorozatát. A legnagyobb magyar művész Ibzen „Nóra”-jában lép fel a Csokonai Színházban és az előjelek szerint erre a két estére a zenekart is nézőtérre kell átalakítani a közönség érdeklődése miatt.

VITÉZ SZEGEDI LÁSZLÓ a kitűnő fró és hírlapíró, egyik fővárosi napilap munkatársa, kinek néhány évvel ezelőtt már nagy sikerrel adták elő történelmi tárgyú darabját, új színdarabot írt, melyet december elején adnak elő a Csokonai Színházban. A tehetséges, kitűnő tollú író új darabjának bemutatóját nagy érdeklődéssel várják.

Kolnap, november 15-én fél 8-kor lesz a Zenekedvelők II. bérleti estje

Mint ismeretes a Zenekedvelők Köre második bérleti estjére a nagyvárú együttest, az Albert-vonósnegyest kérte fel szereplésre. A kitűnő együttes igen nagy ambícióval jön városunkba. — A műsorán nemcsak a régi idők kamarazenéjének reprezentáns opuszai, hanem a legújabb modern magyar kamarazeneművek két kitűnő alkotását is meg szólaltatják.

A hangverseny iránti szokatlanul nagy érdeklődésre való tekintettel kéri a kör vezetősége a m. t. közönséget, hogy jegyét az esti torlódás kiküldése végett lehetőleg még ma és holnap a Harmathy könyvkereskedésben szíveskedjen biztosítani. A koncert most kivételesen pontban félnyolc órakor kezdődik, hogy a művészek más vidéki városban levő másnapi koncertjükre még a hangverseny után mindjárt elutazhassanak.

Negyven-ötvenszázalékos kedvezményt jelentő csokabérletek még mindig válthatók.

— Fejére esett a téglá. Kass József 61 éves napszámos, Hadházi ucca 4. szám alatti lakosnak a Csapó ucca 78. szám alatt folyó építkezésnél egy téglá a fejére esett és súlyos sérülést okozott. A mentők részesítették első segélyben.

— A debreceni gyors karambolja miatt taxin száguldott nagyvárú vendég szereplésére Lehotay Árpád, aki Bajor Gizivel együtt Putnik Bálint igazgató vendégeként fellépett a Nórában. A debreceni gyorsal akart utazni Nagyváradra, azonban ez a vonat, mint ismeretes, Kisújszálláson összeütközött egy tehervonattal. A kérés miatt csak autón tudott Lehotay Árpád az előadás megkezdésére a színházhoz érni. A közönség így is negyedórát várakozott a kitűnő művészre, aki izgalmas utazása után nagy sikerrel játszotta el szerepét és utána nyomban vissza-utazott Pestre.

Milyen a svájci elemi iskola

Dr. Karalyos Gyula pedagógiai előadása a Gönczy Egyesületben.

A Gönczy Egyesület pedagógiai szakosztálya előadásának keretében dr. Karalyos Gyula ig. tanító, iskolafelügyelő tartott magasszínvonalú értekezést „Részletek egy pedagógiai tanulmányút feljegyzéseiből” címmel.

Mélyenszántó tanítói lélekkel varázsolta a hallgatóság szeme elé egy svájci elemi iskolát és az ott folyó tanítói munkát.

Kreuzlingen alpesi város iskolája új és modern. Céljának minden tekintetben megfelel. A jól felszerelt tágas tantermekbe ömlik a napfény a hatalmas ablakokon keresztül. Mosolyt, életkedvet rajzol úgy a tanító, mint a tanítvány arcára. A gyermekek udvariasak, barátkozók. Alig várják, hogy tanítójuk bemutassa a vendéget. Miután ez megtörtént, megkeresik az országot, ahonnan jött. Nem találják. De amikor tanítójuk Cseh-Szlovákiát kérdezi, mert Magyarország annak déli szomszédja, azonnal sokan jelentkeznek és határozott bizalommal mutatnak rá a megnyeztetőre, hatalmas térképen Elhisszük, hogy ez volt az egyedüli szomorú élmény dr. Karalyos Gyula számára, egész tanulmányútja alkalmával.

A gyermekek asztal mellett, székeken ülnek. Alattuk linóleum padló. Az asztal lapja három helyzetben rögzíthető, tehát az egészséges követelményeknek teljesen megfelel.

Könyv és fröszér probléma nincsen. A svájciak vagyonok arányában iskoladíjat fizetnek. Ebből minden iskola kap bizonyos összeget, melyet könyv, fröszér beszerzésére és az iskola dologi kiadásaira fordítanak.

A napi munka után fürdik az egész osztály. Ha jó idő van, úszni tanulnak. Ez egyébként rendes tantárgy. A gyermekek 12 éves korig minden nyilvános fürdőben ingyen fürdhetnek, 12 éven felül fél díjat fizetnek. A fürdés hozzátartozik a mindennapi életrendhez.

Dr. Karalyos Gyula a magyar tanító szemével nézett és látott. A gazdag gyermekéletről a nemzet felbecsülhetetlen kincse. Eppen ezért a rosszul, úgyahogy felszerelt iskola visszatetszőbb látvány, mint a rozsdás keretben levő, ezeket érő gyémánt.

A szemeket és szíveket nyitogató előadáshoz többen szölköztek hozzá a hallgatóság köréből, megköszönve az előadó értékes munkáját.

Folyó hó 17-én, délután 5 órai kezdettel szintén pedagógiai tárgyú előadás lesz a „Gönczy” szobában. Érdeklődőket szívesen lát az előadás. (H. J.)

— Újra megalakult a nagyvárúdi Kereskedelmi Csarnok és most tartotta első választmányi ülését. Ezen megjelent dr. Olasz Vilmos kamarai főtitkár is, hogy meghallgassa a kereskedők kívánásait.

— Talpbőrdrágításért héthavi börtönrre ítélték Hirst József körmendi bőrkereskedőt, aki zugban vásárolt kettő mázsa talpbőrt 10 pengős egységáron és a helyi cipész mestereknek 12 pengőért adta el.

— Száz ezer dollárt örökölt egy ungvári újságíró. Moldván János ungvári újságíró anyósa, Micher Péterné Amerikában meghalt és hagyatékában százszázötvenezer dollár befektetést találtak. Az iratokból megállapították, hogy az egyedüli örökös Moldván János ungvári újságíró felesége. A pénz egyik pittsburgi pénzintézetnél kamatozik és csak a háború megszűnése után lehet Magyarországra átvitelt.

— Agyonverte menyasszonyát Szőcs Ferenc dunakeszi konzervgyári munkás. A 36 éves embernek Molnár Mihályné 52 éves asszony volt az araja, akivel összeházaszkodott és baltát ragadva addig verte a fejét, míg a menyasszony meg nem halt. Ezután Szőcs el akarta rabolni Molnárné készpénzét, ezt azonban nem találta meg. A tárgyaláson tagadta a rablás vádját és kijelentette, hogy csak kíváncsiságból kotorászott a szekrényben, megakart nézni, mennyi lett volna a hozomány, ha Molnárné feleségül veszi. A törvényszék 10 évi fegyházra ítélte.

Gyászrovat

Vigh Pirokska dunabölkényi állami tanítónő Dunabölkényben meghalt. Temetése Debrecenben szombaton délután félnyolc órakor lesz református szertartással, a Köztemető díszravatózó terméből. Lakás: Hajó u. 6. Temetését és hazaszállítását: Bartha vállalata végzi.

Szakál Gáborné Cseresznyés Juliánna életének 69. évében elhunyt. Temetése ma délután félnyolc órakor lesz a Köztemető II. sz. ravatózó terméből, ref. szertartással. Lakás: Mátyáskirály u. 38. sz. Temetését: Bartha vállalata végzi.

Szabó Károlyka, életének 5. hónapjában elhunyt. Temetése ma délelőtt 10 órakor lesz a Köztemető IV. sz. ravatózó terméből. Lakás: Rothermere ucca 39. sz. Temetését: Bartha vállalata végzi.

Özv. Kerekes Imréné ref. 49. éves, temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemető III-as terméből. Lakása: Gróf Vécsey u. 27. Pusztai temetkezési intézet.

Lucz János temetése ma délután négy órakor lesz a Köztemető ravatózójából, római katolikus gyászszertartással. Fehértől vállalata végzi.

TEMETKEZÉSI KÖLTSEGEINEK MEGTÉRÍTÉSÉRŐL BIZOSÍTÁS UTJÁN GONDOSKODHAT

Közérdekű levél

Tartsák tisztán a villamosok ülőpadjait

A villamosokon utazó közönség elsőrendű érdekében alkalmatlankodom ezekkel a sorokkal. Az lenne a kérésünk — az utazó közönségnek — hogy a HÉV igazgatósága adjon ki szigorú parancsot a kalauzoknak, ne tűrjék, hogy háztartási alkalmazottak ételhor-dókat a villamosok ülőhelyeire téve vigyenek. Azt a rossz szokást figyelemmel meg többször is, hogy a tele ételhor-dós csészéket a padra teszik, aki viszi, megáll mellette a pad szélén. A kocsi gyors mozgásától és lengésétől rendszeren kilötyög az étel, zsiros leves, vagy híg főzelék és a padot bepiszkolja. Szemtanúja voltam, amikor egy elegáns hölgy ugyanarra a helyre ült le, ahonnan egy másodperccel előbb egy fiú az éthordó csészéket levette. Csak akkor vették észre a többi utasok is, hogy a pad zsiros volt, amikor ez a hölgy felállt a világos ruháján nagy sötét zsírfolt éktelenkedett.

Hármas hibája van annak, hogy el-tűrik a kalauzok az ilyen ételszállítást. Elfoglalja a padon a helyet a csészékkel, omaga külön helyet vesz el mástól, harmadszor nagy kárt okozhat az utazó közönségnek, amit — úgy tudom — a HÉV köteles megfizetni.

Másik alkalommal egy cukrásztanuló szállt fel nagy tálcával, amely tele volt süteménnyel, köztük nagyrésben krémesrésszel. Ez is a tálat a padra helyezte. A kocsi rázásától a porcukor a tálcá nyílásán a padra hullott, sőt több csepp krém is kifolyt, mert egymáson feküdtek a tészadarabok. — A cukrásztanuló leszállása után a tálcá helyére egy úr ült le fekete kabáttal. Persze komoly pecséteket okozott a krém a kabáton.

Egészen bizonyos vagyok benne, ha a HÉV-et egy ilyen eset miatt kártérítés-re ítélik, azonnal kiadják a szükséges utasítást, de talán meg lehetne előzni a sok bosszúságot, ha a kalauzok figyelmeztetnek az utasokat, hogy kötelesek óvakodni attól, hogy a helyeket be ne piszkolják.

Aláírás, lakcím.

— A Magyar Evangélikus Munkásszövetség homokkerti csoportja folyó hó 14-én, pénteken este 8 órai kezdettel az egyházi rész gyülekezeti termében (Szabó Kálmán ucca 31. szám) összejövetelt tart. Az összejövetelen Szilágyi László központi titkár tart előadást.

— Zsidó istentiszteletek. A debreceni statusquo-ante izraelita anyahitközség templomában az istentiszteletek rendje november hó 14—21. éjében este mindkét templomban 5. szombaton reggel félnyolc órakor, délelőtt a Kápolnás utcában (ifjúsági) fél 10, a felnőttnek 11, délután (ifjúsági) félnyolc órakor, a felnőtteknek mindkét templomban fél 10 órakor, este 5.45 órakor, jóm kippur kátán a Kápolnás utcában szerdán délután 1, a Deák Ferenc uccában szerdán délután 5 órakor. Hítség-nokat: pénteken este a Kápolnás utcában. Rabbitsár.

7. OLDAL

— A fővárosban ismét felvetették a 9 órai kezdeti tanítási idő gondolatát, azonban a tanterület véleménye megoszlik. Sokan azzal érvelnek, hogy a 9 órai kezdettel a délutáni órákba nyulna az oktatás, emellett a vidékről érkező tanulóknak a kora reggeli órák kihasználatlanul maradnának. A kérelem ügyében rövidesen döntenek.

Közgazdaság

Az új intervenciósi borárak

A MASZOVSZ végrehajtó bizottsága a homoki és nemes borvidékekre vonatkozólag megállapította az új intervenciósi borárakat. Az új árak malgánd-fokonként homokvidéken a következők: 9 fokos alul 9 fillér, 9 fokos és azon felül 10 fillér, 12 fokos és azon felül 10.5 fillér.

Mezőgazdasági munkások gabonavásárlása

Mezőgazdasági munkások gabonavásárlása. A m. kir. közellátásügyi miniszter úrnak 503.00—1941 V. számú rendelete alapján felhívom a város területén lakó azon mezőgazdasági munkásokat, akik a részükre annakidején a gabonairóda által kiadott vásárlási engedély alapján háztartásaik évi búza és rozs szükségletét a folyó évi október hó 31-ig rajtuk kívül álló okok miatt beszerezni nem tudták, hogy összerásuk végett gabonalapjukkal és a részükre kiadott, de fel nem használt vásárlási engedéllyel a városi közellátásügyi osztály gabonairódjában (Doboz átjáró, földszint), legkésőbb a folyó évi november hó 20-ig a hivatalos órák alatt saját érdekükben jelenjenek meg. Debrecen, 1941, november 13. Polgármester.

SPORT

Berecz játszhat vasárnap a D. Magyarország ellen

A DVSC csapata tegnap délután nagy létkapus edzést tartott a Dunakeszi Magyarorsággal elleni mérkőzés előtt. A játékosok körében nagy örömet keltett a hír, hogy Berecz István, akit Molnár Sándor egyesbíró négy hétre eltiltott, az ítélet végrehajtását 1942 április hó elsejéig felfüggesztették s így játszhat vasárnap. Berecz valószínűleg a jobbfedezet helyén szerepel vasárnap. A támadó sor összehajlására nézve csak pénteken este dönt a vezetőség, ebben a csapatrészen Szilárd, Dombóvári, Sidlik, Szabó, Zilahy, Serfőző, Kristóf szerepeltetése van kombinációba véve. — ebből a hét játékosból kerül ki az öt csatár. Sok híve van annak, hogy Serfőzőt be kell állítani, mert a következő mérkőzéseken már egyre jobban be fog illeszkedni a csapat játékába. A DVSC valószínűleg már szombaton elutazik, hogy pihentén játszassa le a mérkőzést. Kántor Ferenc és Rédei László in-tézők és Palotás edző kísérik el a csapatot.

A Dunakeszi Magyarorsággal a Gamma elleni edzőmérkőzéssel készül a DVSC ellen. A csapat a Szatmári S. ellen góllal győzött együttesével áll ki. Zilahy helyet kapott az NB II. legjobb tizenegyében, vasárnapi játéka alapján. Annál értékesebb a fiatal játékos teljesítménye a Z. Danuvia ellen valóban egyedül maradt a támadó sorban és társaitól semmi támogatást nem kapott.

Az NB II. góllövlistáján Tisza a SzFC csatára vezet 18 góllal. Az első hét között híre sincs DVSC játékosnak. Ezzel szemben a múlt évben Sidlik vezetett, aki most a DVSC II-ben rúgja a labdát. Pedig bizony a Z. Danuvia ellen is elkelt volna néhány bombája a gólképes csatárnak.

Darainak kell megtörnie a harmat-súlyban Bogács egyeduralmát — mondotta Sulko ökölvívó szövetségi kapitány. A debreceni Darai végleg befutott Budapesten is és egyik legnagyobb reménye a magyar ökölvívó sportnak.

Felsőkereskedelmi—Plarista gimn. 1:1 (1:0). KISOK bajnoki mérkőzés. Vezetette: id. Szabó Kálmán. Erős küzdelem jó sport, kitűnő játékvezetés. Érdekes, hogy a Szent László kupában legközelebb ugyanezek a csapatok kerülnek szembe egymással.

Zilahy, a jeles csatárt a balfedezet helyén akarja szerepeltetni a DVSC, nem a legszerencsésebb gondolat.

A DVSC II. utolsó bajnoki mérkőzését játsza vasárnap délután félhárom-órai kezdettel, az egyetemi sporttelepen

DMTE kitűnő formában levő csapatával. A DVSC II. ambicionálja, hogy pontvesztés nélkül fejezze be az őszi szezon, a DTE pedig szeretné megakasztani győzelmi sorozatában a „kis DVSC“-t. Rendkívül érdekesek az előmérkőzések is: félegy órákor Húsoz-NyTVE II. féltizenegy órákor DEAC-MOVE HTE mérkőzés lesz.

A magyar labdarugóválogatott ma utazik Svájcba. Valószínűleg Tóth, Olajkár II. Kispéter, Baróti, vagy Pázmány, Szűcs, Dudás, Kincses, Zsengeller, Sárvári, Boda, Tóth III. csapat játszik Zürichben.

Laczkó és Csuberdát fegyelmellenesség miatt a SALBTC két évre eltiltotta a játéktól. Hír szerint a salgótarjániak hajlandók lennének megválni két játékosuktól. A DVSC is tudná használni a két kitűnő összekötőt, különösen Csuberdát.

Debreceni játékevezetők közül Lengyel József dr vezeti az NSE-GANZ, Szabó Kálmán a SZSE-GSE, Pál a NyTVE-KEAC NB mérkőzéseket.

Kivonatos versenytárgyalási hírdetmény. ad 42.400-1941. VII. Debrecen sz. kir. város polgármesterétől. Debrecen sz. kir. város belterületén létesítendő egy és kétrétegű kocsitű burkolat építési munkákra nyilvános versenytárgyalást hirdetek. A közszállítás költségvetési szabályszerűen biztosítva vannak. Tájékoztató szolgáljon, hogy: 1. A Pozsony úton mintegy 3,450 négyzetméter egyrétegű alternatív, kétrétegű, — 2. a Sport utcában mintegy 3,450 négyzetméter egyrétegű beton kocsitű burkolat építése irányoztatott elő. Ajánlat csak a város által kiadott úrlapokon tehető. Az úrlapok 8 pengő előzetes befizetése mellett a városi műszaki ügyosztálynak iktatóhivatalában megszereshetők. Az aláírt, zsinórral egybefűzött (a zsinór vége az ajánlat hátlapján cégszöveget tartalmazó pecséttel látandó el) sőtellen borítékban elhelyezett és pecséttel lezárt ajánlatok „Ajánlat kocsitű burkolat építésére” felirattal ellátva, 1941 évi december hó 11-én, csütörtökön délelőtt 10 óráig adandók be Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktató hivatalába. Az ajánlatok nyilvános felbontása ugyanazonnap délelőtt 11 órákor lesz a városháza tanácstermében. Bannatpénzül az ajánlat szerinti értéknek két százalékát kell az ajánlat benyújtásának időpontjáig letenni. Debrecen, 1941 évi november 10. Dr Kölesey Sándor sk. polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

Gálócsy legrégebbi magánnyomozó megfigyelési, nyomozási díszkártyák, eredményesek. Zöldfa 3. T.: 28-72. 1264 11. 27

ALKALMAZÁST nyér férfi

Cukorka, fűszerszakmában helpi piacon jártas ügynök felvétetik. Cím kiadóban. 1271

Fodrásztanulónak fiút vagy leányt felvesz Kozsvári, Dégenfeld tér 2. 1272

Asztalossegéd állandó munkára felvétetik. — Elek László asztalosmester, Hatvan 64. 1245

Megbízható kifutó felvétetik. Deutsch iroda, Piac 58. 1261

14-15 éves fiút kifutónak felveszek. Fűszerüzlet, Szent Anna 66. 1262

ALKALMAZÁST nyér nő

Hűlgyfodrászkisasszony vidékre keresetlik. Felvilágosítás Miski Géza, Vargakert, Déli-sor 25. 1204

Pénztárosnőt óvadékkal vagy ingatlanfedezettel felveszek. Ajánlatokat „1000” jellegre a kiadóba kérek. 811

Zsákoltozó asszony felvétetik. Honig, Rákosi Jenő 4. 1270

Egy kifutóleány felvétetik. Szilágyi bórüdüdös, Simonffy 5. 1268

Könyvkötészetbe egy segédmunkásnő felvétetik. Varga 12. 1242

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Keveset használt Singer varrógépet keresek megvételre. Fenyvessy Ila Miklós u. 8. II. ajtó. 1230 vv.

Egy főzni tudó mindenestől azonnal is felveszek. Fekete Sütőde, Mester 28. 1231

Főzni tudó mindenestől jó bizonyítvánnyal el-sejére felvesz dr Grósz ügyvéd, Werbőczy 14. 1269

Egy mindenest, esetleg bejárónőt felveszek. — Fiúgimnázium, Szent Anna 17. 1240

Bejárónő, főzéshez értő, jó bizonyítvánnyal felvétetik. Arany János 54. I. em. ajtó 4. 1252

Bejáró takarítónő délelőtti párorrái munkára azonnal felvétetik. Jelenkezni lehet 12-2-ig Ballazár 12. II. 1. 1255

Egy fiatal bejárónő egész napra azonnal felvétetik. Árpád tér 20. 1257

Bejárónő jó bizonyítványokkal a délelőtti órákra kerestetik, lehetőleg azonnalra. Cím: Magyar Nemzeti Bank I. emelet 3. 1258

Mindenest főzőnőt keresek. Jelenkezni Magoss György tér 13. I. em. délelőtt 9-12-ig. 1263

Bejárónő egésznap el-foglaltsággal, jó fizetés-sel konyhai munkára felvétetik. Borgida vendéglő, Arany János 2. 1266

AJÁNLAT

Függönyöket, csipke-szőveget, köplianyagokat, kőlibeteket olcsón. Rothermere 36. Keresztépület. 1231 1. 21

Bundát készíttessen még a tél beállta előtt Katona Vilmos szűcsmesternél. Simonffy 2. 26 12. 18

Ciánóztasson Csala ciánózó vállalattal. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi 9. Telefon 14-27. 655 11. 26

Aranyat, ezüstöt fog-aranyat legmagasabb áron veszek. Altmann Sándor ékszerész, Hunyadi 23. 1197 11. 21.

Hő- és sárcipők javítását felelősség mellett vállalom. Weisz műszerész. Piac 66. 1420 12. 12

Új szűcsszalont! Legújabb modellek szerint új bundák, alakítások, javításokat vállalom — muffok gyermeklábzsákok raktáron. Szent Anna 5 I. em. Búdánál. 1313 12. 10

Használt varrógépek, gépkatrészek minden géphez, javítások felelősséggel, vétel, csere, Eisenberger, Csapó 101. 1501 1. 25

Szörmebundákat olcsón készít, javít, alakít Kőváry szűcsmester, püspöki palota, Déri felől. 1820 11. 27

Kosztümöket, kabátokat tisztesen készít, fordít, alakít „Margó” Bethlen uca 29. 1029 12. 17

Aranyat, ezüstöt, briliántot magas áron vesz Pollák Endre ékszerész. Hattvan u. 2. 814 12. 6

Kellemes lakás, finom konyha a Hungária panzióban, szobák napok- és hónapszámra. Ferenc József 59. Telefon: 23-39. 800 vv.

Legelőseben fest, tisztít Weisz, Arany János uca 29 szám. 1940 vv.

Mindenféle bútorok alakítását, kombinálását, átfényezését szak-szerűen vállalom felelősséggel. Tanulót fel-veszek. Özv. Czeglédi né, Hattvan 42. 447 11. 14

Órajavítást vállalom, ócska órákat veszek. — Schiffmann, Vendég 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Számos bajára meghozza biztos gyógyulást különleges haskőtőlm. Kiss Béláné, Kossuth 59. 687 12. 31

Karácsonyra fordítassa ki női, férfi télikabátját Tegdesné, Kávin tér 19. Püspöki palota. 539 12. 2

„Retorta” faszén csomagolva és ömlesztve kapható Bajomi nagykereskedésében. Megrendelhető: Piac u. 9. Telefonon: 28-93, 22-57, 28-97. 996

KERESLET

Ékszeret, aranyat, fog-aranyat, ezüstöt legmagasabb áron veszek. Fránkl S., Piac 56. 98 11. 30

Férfi gumicsizmát, 43-44-es jőkarban levőt megvételre keresek. — Horvádt mető 6. 1148 vv.

Jőkarban lévő használt karikahajós varrógépet veszek. Schvare, Teiki 92. 1256

Elhasznált vagy használt nyersgumitalpú cipőt magas áron veszek. Arany János 10. 1259

ELELMISZER ITAL

8 hektó új bor eladó. Szávay Gyula 6. 1248

TELJES ELLÁTÁS

Teljes ellátásra fiatal embert vagy diákot vállalnék 15-re vagy elsejére. Cím a kiadóban. 1246

TÁRS

Keresek két iparigazolványomhoz társat. Kápolnási 2. Deliné. 1226

OKTATÁS

Simai gyors, gépiróiskolában nov. közepén új tanfolyam kezdődik. Piac 73. 1311 12. 11

RÁDIÓ

Rádiókészülék vásárlásánál, javításnál forduljon bizalommal Szabó Lajos műszerészhez, — Csapó 86. Telefon: 32-54. 1987 12. 31

BÚTOR

Minek a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletben, Piac 71. 592 12. 25

Barok háló, modern háló, próbababa, kombinált szekrény, rekamié konyhaberendezés, rádió eladó. Kossuth 51. 1788 1. 4

Hálószobák, ebédők, kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon bútorüzletében. — Jóménység. Előnyös árak. — Hunyadi 2. 398. 2. 1.

TÜZELŐ ANYAGOK

Csomagolt és ömlesztett retorta faszén, valamint kőszén és tűzifa kapható Kovácsnál. Szent Anna 36. Telefon 19-21. 724

„Retorta” faszén csomagolva és ömlesztve kapható Bajomi nagykereskedésében. Megrendelhető: Piac u. 9. Telefon: 28-93, 22-57, 28-97. 996

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISÉG

Üzleteliséggel raktárral (hentes üzletnek kiválóan alkalmas) kiadó. Kasza út 37. 819 11. 15

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Szoba kiadó bútorozva, vagy anélkül fiatal házaspárnak. Galamb uca 4. Fokos 4. 1239

KIADÓ LAKÁS kétszobás

Eleserőlném kertészhelyen villamostól 6-8 pernyire lévő két parkettes szobás, különálló összkomfortos lakásomat, víz, gáz bent, lakbérére 68 P, hasonló kertészhelyen lévő háromszobás, összkomfortos, különálló lakással magasabb lakbérrel. Ajánlatokat „Villamoshoz közel” jellegre kiadóba kérek. 439 vv.

LAKÁST KERES

Háromszobás komfortos lakást, esetleg villában bérletre keresek. Közvetítőt díjazok. Cím a kiadóban. 1878 vv.

Keres szoba, konyha, esetleg két szoba, konyha lakást biztos fizető. Cím a kiadóban. 1238

BÚTOROZOTT SZOBA

Két szoba, fürdőszoba bútorozva kiadó. Széchenyi 21. 1273

Uccai bútorozott szoba 15-re kiadó. Faragó 23. 1241

Központi fűtéses uccai bútorozott szoba fürdőszobahasználattal magános úrnőnek kiadó. Batthyány 17. IV. lépcső III. 5. 1247

Különbejárattú szoba Kossuth 13. emeleten kiadó. 1251

ELVESZETT

Találtatott fehér drapoltos pinesi him. Vargakert, Bálifa 4. 1274

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Barna női bunda 60 pengőért, férfi 44-es félcipő, barna és fekete, eladó. Kandia 7. I. ajtó. 166 vv.

Férfi télikabát jó állapotban eladó. Érdeklődni Magoss György tér 9 Házmeztérnél. 1228

Egy alighasznált lengyel bunda 14-15 éves fiúnak való eladó. Rákóczi 10. Az udvarban jobbra 2-ik lakás. 1265

INGÓSÁG VÉTEL

Legmagasabb áron vesziünk ezüst és alpacca evőkészleteket, régi ékszerket, mindennemű szőnyegeket, régi órákat, dísztárgyakat, festményeket, bútorokat stb. Ingóságkövetítő, püspöki palota, Telefon 37-99. 1131 vv.

INGÓSÁG ELADÁS

Többféle motorkerékpáralkatrész jutányosan eladó. Nagyváthy, Kossuth 29. 1937 vv.

Eladó prima nagy folytonegő kályha, 8 lyukú Zephir kályha, olcsó szekrények, asztalok, székek, tükrös előszobafogas, vashogrács, 30 literes. Szávay Gyula 6. 1248

Gyönyörű arany fókabunda eladó. Havas, Burgundia 4. Emeleten. 1260

GAZD. ESZKÖZÖK

Jőkarban lévő tengeridaráló eladó. Lónyai 26. 1254

GAZD. TERMÉNYEK

Krumpli, Ella rózsá, aprós, olcsón kapható. Domokos Lajos u. 18. 1224

Megérkeztek Ungváry József ceglédi faiskolájából a gyümölcsfák. Magastörzsű köszmeté nagy választékban kapható. Garay u. 5. Bethlen u. 14. 830 12. 11

Bakóczy László

ingatlanforgalmi irodája Werbőczy uca 8. Járásbírósg mellett. Telefon: 28-26. Saját ház.

Simonyi út legelején ötszobás, parkettes, összkomfortos úrvilla, még további kettőrendbeli kis lakással részben adómentes ezer öf park és gyümölcsös alkalmi vétel ötvenkettőezerért. Csapó uca 8 ötszobás és háromszobás úri lakásokkal, nagy telekkel prima ház hetven ezerért.

Egyetemhez pár pernyire kettőszobás, előszobahasználattal magános úrnőnek kiadó. Batthyány 17. IV. lépcső III. 5. 1247

Különbejárattú szoba Kossuth 13. emeleten kiadó. 1251

Találtatott fehér drapoltos pinesi him. Vargakert, Bálifa 4. 1274

Barna női bunda 60 pengőért, férfi 44-es félcipő, barna és fekete, eladó. Kandia 7. I. ajtó. 166 vv.

Férfi télikabát jó állapotban eladó. Érdeklődni Magoss György tér 9 Házmeztérnél. 1228

Egy alighasznált lengyel bunda 14-15 éves fiúnak való eladó. Rákóczi 10. Az udvarban jobbra 2-ik lakás. 1265

Külsővásártér 15. sz. 826.60 négyzetgöl telek két lakással, nagy raktárakkal eladó. Cím a kiadóban. 6+

Eladó Vendég 63-65. modern ház, gazdálkodónak is alkalmas. Értekezni Vendég 68. 812

Parkethez értő bejárónőt és bentlakó mindenest felveszek. Szipál. Piac 44. 813

Eladó ház hely. Széchenyi uca 85. sz. nagyobb telek egytagbunda eladó. Cím meg tudható a kiadóhivatalban. 4+

Eladó föld. Város alatt 8 hold föld szőlővel eladó. Érdeklődni Beresényi u. trafikban. 666 12. 7

Eladó egy hold fekete föld, állomáshoz közel, Szepesen. Cím: Kovács József, Perces 24. 716 11. 19

Eladó Bellegelőn 347. számú tanyás 19 kat. hold szántóföld, város-tól 5 km-re, yasút mellett, téglaskerti megállónál. Értekezni lehet Hattvan 26. alatti. 981

Szerkesztőnő felelős: PÁLFY JÓZSEF
Kiadón felelős: 193 SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY